

ŽIVA ZAJEDNICA

lebendige gemeinde

Blažene Drinske mučenice

Pastoralni skup

Naslovnica:

S pastoralnog skupa u Bad Honnefu;
snimio: A. Polegubić

ŽIVA ZAJEDNICA lebendige gemeinde

List hrvatskih katoličkih
zajednica u Njemačkoj
Zeitschrift der kroatischen
katholischen Gemeinden
in Deutschland

www.zivazajednica.de

60435 Frankfurt am Main

An den Drei Steinen 42 d

Tel.: (069) 9540480

Fax: (069) 95404824

E-Mail:

zivazajednica@kroatenseelsorge.de

delegatur@kroatenseelsorge.de

Izdavač/Herausgeber:

Hrvatski dušobrižnički ured
Kroatenseelsorge in Deutschland

Odgovara/Verantwortlich:

Pfr. Ivica Komadina

Glavni urednik/Chefredakteur:

Dr. Adolf Polegubić

Uredništvo/Redaktion:

Pfr. Ivica Komadina, Željka Čolić,

Stjepan Herceg,

Marija Lovrić-Holenda,

dr. Adolf Polegubić,

Antonia Tomljanović-Brkić,

P. Jozo Župić

Grafička priprema/Layout &

Bildbearbeitung:

Ljubica Markovica-Baban

Tisak/Druck:

DENONA d.o.o., Zagreb

Godišnja pretplata s poštarinom/
Jahresbezugspreis incl. Porto: € 16,-

za ostale europske zemlje: € 22,-

za prekomorske zemlje: € 35,-

Bankverbindung:

Konto Nr. 6498973

(BLZ: 750 903 00),

bei der LIGA Bank eG

IBAN:

DE03750903000006498973

Zadnja stranica:

Jesenski ugodaj;

snimio: A. Polegubić

AKTUALNO

FREISING: 15. MEĐUNARODNI KONGRES RENOVABISA

Ruralni prostori u promjeni

Tijekom kongresa sudionici su upoznati s kritičnom situacijom pojedinih ruralnih prostora u Mađarskoj, Poljskoj, Bosni i Hercegovini, Ukrajini i Armeniji.

Petnaesti po redu međunarodni kongres Renovabis - akcije solidarnosti njemačkih katolika s ljudima u Srednjoj i Istočnoj Europi o temi „Ruralni prostori u promjeni - izazovi u Srednjoj i Istočnoj Europi“ održan je od četvrtka 1. do subote 3. rujna u Kardinal-Döpfner Haus i Dom-Gymnasium u Freisingu. Na kongresu se okupilo 330 sudionika iz 29 zemalja. Od predstavnika iz domovinske Crkve između ostalih sudjelovali su požeški biskup mons. Antun Škvorčević, pomoćni biskupi: đakovačko-osječki mons. Đuro Hranić i sarajevski mons. Pero Sudar, prof. dr. Adalbert Rebić, provincijalke školskih sestara fra-

njevki: Bosansko-hrvatske provincije s. Ivanka Mihaljević i Hercegovačke provincije s. Franka Bagarić. Valja podsjetiti kako je Renovabis pomagao i još uvijek pomaže brojne projekte u domovinskoj Crkvi i domovini. Prigodnu riječ sudionicima kongresa uputio je i papa Benedikt XVI. u pismu preko apostolskog nuncija u Njemačkoj nadbiskupa dr. Jean-Claudea Périsseta, a pozdravnu riječ pismeno je uputila i njemačka kancelarka Angela Merkel.

Biskup Magdeburga dr. Gerhard Feige otvorio je rad kongresa istaknuvši kako ruralni prostori imaju veliku važnost u proizvodnji živežnih namirnica, te kako ljudima koji žive na tim prostorima treba višestruko pružiti pomoć. Tijekom kongresa sudionici su upoznati s kritičnom situacijom pojedinih ruralnih prostora u Mađarskoj, Poljskoj, Bosni i Hercegovini, Ukrajini i Armeniji. Govoreći o situaciji u Bosni i Hercegovini kancelar Mostarsko-duvanjske biskupije i župnik župe Nevesinje mr. don Ante Luburić je kazao: „Župa Nevesinje se prostire na prostoru od 4000 m², na kojem živi 82.146 stanovnika, a od toga nešto više od 500 katolika. Broj katoličkog stanovništva na tom je području posebno smanjen tijekom godina rata u Bosni i Hercegovini, od 1995. godine, što se posebno odrazilo na lošu demografsku sliku župe Nevesinje“, kazao je podsjetivši na komunističko vrijeme kada je uništavana poljoprivreda zbog čega su ljudi napuštali seoske ruralne prostore. Također je istaknuo kako taj kraj ima potencijale koje je potrebno višestruko koristiti, a pritom je posebno ukazao na mogućnost veće proizvodnje voća, kao i razvoja stočarstva. Istaknuo je na važnost ekološke proizvodnje. Ujedno je uputio zahvalu Renovabisu na dosadašnjoj pomoći u projektima razvoja toga kraja. **Tekst i snimka: Adolf Polegubić**

● PASTORALNI SKUP

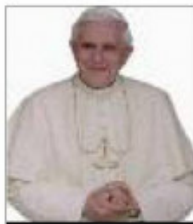

Mediji,
Katolička Crkva
i globalizacija

str.

6

● PAPA TREĆI PUT U NJEMAČKOJ

Crkva je tu
da otvori
novi život

str.

4

● HODOČAŠĆA

Hrvati
hodočastili
Djevici
siromaha
u Banneux

str.

10

IZ CRKVE U DOMOVINI

Drinske mučenice proglašene
blaženima

5

GESTE VJERE: dr. Ivica Žižić

Vjera i osjećaji

Geste vjere kao „blagdani osjeta“ najbolje govore o veličini susreta s Kristom. One su žarišta kršćanskog življenja i djelovanja, koje se na poseban način sabiru u Euharistiji – gesti Božje blizine po kojoj Krist iznova dolazi ususret čovjekovoj osjetnosti.

12

GEISLINGEN AN DER STEIGE

Hrvatsko obiteljsko hodočašće

Tijekom hodočašća blagoslovljena je i otkrivena spomen-ploča grofici Mariji Kotromanić na ruševinama dvorca iznad Geislingena.

9

BEITRÄGE IN DEUTSCHER SPRACHE:

Pfr. Ivica Komadina: Der Rosenkranz

AKTUELLES: Papst Benedikt XVI.
besuchte Deutschland

13-15

|| Veliki je utjecaj medija na cjelinu ljudskog života i djelovanja. ||

Pastoralni skup o medijima i Crkvi

Ovih je dana u Bad Honnefu održan pastoralni skup hrvatskih pastoralnih djelatnika iz Zapadne Europe. Bilo je riječi o medijima, Katoličkoj Crkvi i globalizaciji. Na prethodnih dvanaest skupova, počevši od 1999. godine do danas, o kojima svjedoči dvanaest objavljenih zbornika, obrađene su teme o stanju i perspektivi hrvatskoga dušobrižništva u Njemačkoj, hrvatskim obiteljima u pokretu, liturgijskoj mistagogiji starom putu nove obnove, hrvatskoj dijaspori u Crkvi i domovini, suvremenom pristupu Bibliji, izazovu nove religioznosti, a bilo je riječi o budućnosti hrvatskih katoličkih misija, aktuelanom trenutku Crkve i domovine, novim karizmatiskim pokretima, fenomenu (ne)religioznosti u književnosti, teološkom promišljanju o pastoralu samaca te tajni života u ozračju suvremenog odnosa znanosti i vjere. Skupovi su se održavali i ranije, od 70-ih godina pro-

šloga stoljeća. Veliki je utjecaj medija na cjelinu ljudskog života i djelovanja. Papa svake godine šalje svoju Poruku za svjetski dan sredstava društvenog priopćavanja. U ovoj godišnjoj, 45. po redu, govori o važnosti širenja komunikacija internet mrežom. Predavači: dr. Danijel Labaš govorio je o ulozi medija u društvu i komunikaciji (u) novim medijima: Facebook – nova (župna) zajednica? Mons. Ivan Miklenić predavanje je naslovio „Smisao crkvenih medija – od dosade do evangelizacije“. Dr. Igor Kanižaj govorio je o medijima u Hrvatskoj i svijetu pod vidom vjerodostojnosti na križu, a dr. Adolf Polegubić pokušao je odgovoriti, živi li dijaspora samo u Živoj zajednici. Skup zasigurno nije dao odgovore na sva pitanja, ali je potaknuo na razmišljanje i domišljanje medijske situacije u globaliziranoj Hrvatskoj i u svijetu, u općoj i domovinskoj Crkvi.

Urednik

Iz delegatove Poruke

Krunica

Drage sestre i braćol

Hrvatska riječ krunica ili još stariji naziv ružarij dolazi od latinske riječi „rosarium“. Vjeruje se da i u latinskom dolazi od vijenca ruža na glavi, što je od davnina simbol djevičanstva. Isti korijen ima i njemačka riječ „Rosenkranz“. Već u prvoj polovici 11. stoljeća redovnik, crkveni reformator i kardinal u Ravenni Petar Damiani formulira molitvu Isusovoj Majci Mariji preuzimajući riječi anđela Gabrijele iz Lukina evanđelja. Gotovo pet stoljeća kasnije, točnije 1508. godine, dodan je drugi dio molitve: „Sveta, Marijo, Majko Božja, moli za nas grešnike, sada i na času smrti naše. Amen“. Prvi dio molitve Zdravo Marije – Ave Maria molili su po mnogim samostanima već od početka 12. stoljeća redovnici i redovnice laici koji nisu znali latinski, umjesto obvezatne dnevne molitve psalama u brevijaru-časoslovu, molitvu Zdravo Marije. Tako je nastao tzv. Marijanski psaltir od 150 Zdravo Marija kao zamjena za 150 psalama Staroga zavjeta. U 13. stoljeću nastaje običaj moljenja 15 otajsta-

va krunice, a pred kraj 14. stoljeća nastaje običaj da se svakom otajstvu od 5 x 10 Zdravo Marija dodaje po jedan Očenaš na početku i Slava Ocu na kraju. Današnji oblik moljenja krunice nastao je u došašću 1409. u Trieru, najprije u obliku 50 otajstava iz života Isusova, da bi se nešto kasnije ustalila forma moljenja od 15 otajstava iz Isusova i Marijina života. Papa Sixto IV. u svom pismu-buli „Ea que“, 9. svibnja 1479. toplo preporuča dnevno moljenje krunice.

Današnja praksa moljenja krunice sastoji se od petnaest otajstava, koja su podijeljena na tri jednaka tematska dijela, tj. tri tematska kruga koji obuhvaćaju Isusov život. Tako se na temelju biblijskih tekstova razmišlja o radosnim, žalosnim i slavnim otajstvima. U povodu Velikog jubileja 2000. godine blaženi papa Ivan Pavao II. uveo je i četvrto otajstvo pod nazivom otajstvo svjetla. Neka i nama mjesec listopada bude poticaj za redovito, dnevno moljenje krunice, bilo pojedinačno, bilo u našim vjerničkim zajednicama, a napose pak u našim kršćanskim, katoličkim obiteljima!

Vlč. Ivica Komadina, delegat

NJEMAČKA

Crkva je tu da otvori novi život

Papa je pohodio po treći put Njemačku od četvrtka 22. do nedjelje 25. rujna.

Apostolski pohod pape Benedikta XVI. rodnoj Njemačkoj – po treći puta u pontifikatu – nije bio šou niti senzacija, nego duboko svjedočanstvo vjere i nade. Putovanje je započelo u četvrtak 22. rujna, kada je prva postaja puta bio Berlin, a uslijedili su potom Erfurt i Etzelsbach, dok je putovanje završilo u nedjelju 25. rujna u Freiburgu. Tako je Papa u četiri dana pohodio tri savezne pokrajine – Thüringen, Baden-Württemberg i Berlin.

Crkva u Njemačkoj je blagoslov

Središnji događaj zadnjega dana pohoda u nedjelju 25. rujna bila je misa na turističkom aerodromu u Freiburgu i molitva Anđeoskog pozdravljenja. Na misi se okupilo čak 100 tisuća vjernika kojima je Papa poručio: „Crkva u Njemačkoj i dalje će za svjetsku katoličku zajednicu biti blagoslov, ako oстане vjerno ostane povezana s nasljednicima svetoga Petra i apostola.“ U svojoj je propovijedi stoga Sveti Otac snažno pozvao na crkveno jedinstvo, na povezanost vjernika s biskupima i mjesnom Crkvom, te s Papom. Sve je vjernike podsjetio na velike zasluge Crkve u Njemačkoj, te pozvao da se i dalje trude oko produbljivanja i obnove vjere. Bez brojnih suradnika vjerski bi život u župama bio gotovo nezamisliv, rekao je Benedikt XVI. zahvaljujući svima koji su spremni djelovati na tom, ali i na socijalnom i karitativnom, kao i drugim važnim područjima. Vjeru mogu obnoviti samo zauzeti vjernici, a ne „pozeri“, oni koji žive od „floskula i navika“ i koji su „crkveni rutineri“, koji u Crkvi još vide samo „aparata“, a da im srce ne dira vjera. Nakon objeda s biskupima, Benedikt XVI. susreo se sa sucima Ustavnoga suda, te potom vjernicima katolicima zauzetima u Crkvi i društvu, nakon čega je održana svečanost ispraćaja, te se Papa vratio u Rim. Na bdjenju u subotu navečer 24. rujna s mladima u

Freiburgu, Papa je istaknuo: „Vi ste svjetlost svijeta“, te je oko 30.000 okupljenih mladih pozvao da odlučnije žive kao kršćani. „Dopustite da u vama gori Krist, pa i onda kada to traži žrtve i odricanje“, potaknuo je Sveti Otac mlade i dodao kako vjeruje da su mladi katolici mnogima u njemač-

zbog žudnje za slobodom za koju su ljudi bili spremni i žrtvovati živote. No, Papa je kritički progovorio o razvoju nakon pada Berlinskoga zida i zapitao jesu li nove mogućnosti i sloboda ljude uopće približili Bogu. Brojne posljedice „smeđe i crvene diktature“ djelovale su poput „kiselih kiša“ na kršćansku vjeru. Stoga je Papa sve pozvao na zauzetije i „ofenzivnije“ ispovijedanje vjere: „Ne želimo se sakrivati u čisto privatnu vjeru, nego želimo odgovorno oblikovati stečenu slobodu“, poručio je Papa i izriekom zahvalio svim svećenicima i crkvenim djelatnicima iz doba DDR-a, kao i svim roditeljima koji su svoju djecu odgajali vjerski, unatoč neprijateljskom političkom sustavu.

Papin dolazak na Olimpijski stadion u Berlinu

Snimka: S. Brelljak

kom društvu „svjetla nade, koja ne ostaju skrivena“, premda svatko prepoznaje i nešto loše u sebi i zlo u svijetu. No, Kristu nije važno koliko je tko puta pao, nego kako često ustane uz njegovu pomoć i nastoji živjeti sveto. Premda se sveci danas često karikiraju, oni su stvarne osobe sa svojim radostima, a ne naivci koji žive daleko od svijeta. Ranije toga dana, Papa je prije podne posjetio katedralu, susreo se s nekadašnjim njemačkim kancelarom Helmutom Kohlom, sjemeništarima i bogoslovima, predstavnicima pravoslavnih Crkava i Vijećem Središnjega odbora njemačkih katolika.

„Kisele kiše“ pale na vjeru

U subotu ujutro, Sveti Otac slavio je misu ispred katedrale u Erfurtu, na kojoj je sudjelovalo 30 tisuća vjernika. U svojoj je homiliji Papa izrazio divljenje zbog vjernosti evanđelju i Crkvi svih onih koji su živjeli u nekadašnjoj komunističkoj Njemačkoj (Demokratskoj Republici (DDR)). Bila je to ujedno i prva papina misa na području nekadašnjeg DDR-a. Berlinski zid nije pao samo zbog želje za boljim životom u materijalnom smislu, nego ponajprije

Nebo je otvoreno tamo gdje Bog djeluje

Završetak drugoga dana pohoda Pape Njemačkoj i prvi puta jednoj istočnonjemačkoj saveznoj pokrajini bio je veličanstven. U marijanskom hodočasničkom mjestu Etzelsbachu u Eichsfeldu Sveti Otac je molio marijansku Večernju molitvu s 90 tisuća vjernika, više nego na Olimpijskom stadionu u Berlinu. U svom je nagovoru Sveti Otac objasnio smisao poruke marijanskih svetišta i podsjetio na geslo svoga pohoda: „Gdje je Bog, tamo je budućnost“. A on je preuzet iz propovijedi što ju je prije 4 godine održao u austrijskom marijanskom svetištu Mariazell, gdje je Papa rekao: „Činjenica je: Tamo gdje dopustimo da Božja ljubav djeluje potpuno u našem životu, tamo je otvoreno nebo.“ Pod križem, Marija je postala pratiteljica i zaštitnica ljudi na njihovim životnim putovima. U toj svijesti, stoljećima su bezbrojni ljudi od 16. stoljeća hodočastili u Etzelsbach, rekao je Papa, podsjetivši da se marijanska pobožnost usredotočuje na razmatranje odnosa između majke i

(Nastavak na str. 24)

Pet službenica Božjih proglašeno blaženima

Drinske mučenice su u Sarajevu proglašene blaženima, a posvećena je i Crkva hrvatskih mučenika na Udbini.

Sveti otac Benedikt XVI., udovljavajući želji vrhbosanskog nadbiskupa Vinka kardinala Puljića te brojne druge braće u biskupstvu, sestara Kćeri Božje ljubavi i mnogih vjernika, pošto je razmotrio mišljenje Zbora za proglašenje svetih, Njegovom apostolskom vlašću dopustio je da se pet službenica Božjih iz Družbe sestara Kćeri Božje ljubavi u narodu poznatih pod zajedničkim imenom Drinske mučenice: s. Mariju Julu Ivanišević, s. Mariju Berchmanu Leidenix, s. Mariju Krizinu Bojanc, s. Mariju Antoniju Fabjan i s. Mariju Bernadetu Banja od sada naziva blaženicama i da se svake godine na dan njihova rođenja na nebo, petnaestoga prosinca, može slaviti njihov spomendan na mjestima i na način kako je to određeno kanonskim propisima. U ime Oca i Sina i Duha Svetoga – riječi su koje je u Olimpijskoj dvorani Zetra u Sarajevu u subotu 24. rujna izgovorio pročelnik Kongregacije za proglašenje svetih i izaslanik Svetoga Oca kardinal Angelo Amato tijekom svečane mise, kojima su Drinske mučenice proglašene blaženima. Na misi beatifikacije sudjelovalo je gotovo dvadeset tisuća vjernika iz Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Slovenije, Mađarske, Poljske, Češke, Slovačke, Albanije, Njemačke, Švicarske, Engleske i Brazila, mnoštvo redovnika i redovnica, provincijali i provincijalke brojnih redovničkih zajednica, među kojima i vrhovna poglavarica Družbe Kćeri Božje ljubavi s. Lucyna Mroček iz Rima, provincijalna glavarica iz Zagreba s. Elvira Tadić, bogoslovi, novaci i sjemeništari.

U konceleciji misnog slavlja bili su vrhbosanski nadbiskup kardinal

Vinko Puljić, zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić, apostolski nuncij u Bosni i Hercegovini nadbiskup Alessandro D'Errico, apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj nadbiskup Mario Roberto Cassari, apostolski nuncij u Kuvajtu, Bahrainu, Katru, Arapskim Emiratima i Jemenu te apostolski dele-

lje je predvodio postulator kauze Majke Klare dr. fra Ratko Radišić uz koncelebraciju osmorice svećenika. Na svečanosti su uz brojne vjernike sudjelovale redovnice iz svih zajednica s područja Šibenske biskupije te redovnice iz Podstrane.

Snimka: IKA

Drinske mučenice: s. Marija Jula Ivanišević, s. Marija Berchmanu Leidenix, s. Marija Krizina Bojanc, s. Marija Antonija Fabjan i s. Marija Bernadeta Banja

Papinom apostolskom vlašću papa Benedikt XVI. dopustio je da se pet službenica Božjih iz Družbe sestara Kćeri Božje ljubavi u narodu poznatih pod zajedničkim imenom Drinske mučenice: s. Mariju Julu Ivanišević, s. Mariju Berchmanu Leidenix, s. Mariju Krizinu Bojanc, s. Mariju Antoniju Fabjan i s. Mariju Bernadetu Banja od sada naziva blaženicama i da se svake godine na dan njihova rođenja na nebo, petnaestoga prosinca, može slaviti njihov spomendan na mjestima i na način kako je to određeno kanonskim propisima.

gat na Arapskom poluotoku nadbiskup Petar Rajić, 29 biskupa iz Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Crne Gore, Makedonije, Slovenije, Mađarske i Albanije te trisetinjak svećenika.

Svečanim misnim slavljem u samostanskoj crkvi Sv. Lovre u Šibeniku obilježena je u srijedu 21. rujna 305. obljetnica smrti službenice Božje Majke Klare Žižić, utemeljiteljice Družbe sestara Franjevki od Bezgrešne. Slav-

cije o. Anto Gavrić, župnik o. Nikola Leopold Noso i brojni redovnički i dijecezanski svećenici, među kojima je bio i mons. Ciro Fanelli, generalni vikar biskupije Lucera-Troia i župnik katedrale u Luceri u kojoj počivaju zemni ostaci bl. Augustina Kažotića.

Trodnevni međunarodni Susret europskih tajništava Kursilja održan je u Zadru.

(Nastavak na str. 8)

U Kninu temeljni kamen za crkvu

Predsjednica Vlade Republike Hrvatske Jadranka Kosor u Kninu je položila temeljni kamen za gradnju crkve Gospe Velikog hrvatskog krsnog zavjeta za što je Vlada izdvojila 9,8 milijuna kuna inicijalnih sredstava. Provincijal Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja dr. fra Željko Tolić blagoslovio je gradilište. Temeljni kamen s groba sv. Petra u Rimu blagoslovio je i darovao 1997. godine papa Ivan Pavao II. Prigodom proslave desete obljetnice osnutka župe bl. Augustina Kažotića u zagrebačkome naselju Peščenici, kojom upravljaju oci dominikanci, zagrebački je nadbiskup kardinal Josip Bozanić u nedjelju 25. rujna posvetio tamošnju župnu i samostansku crkvu.

Suslavili su biskup talijanske biskupije Lucera-Troia Domenico Cornacchia, učitelj Reda propovjednika o. Bruno Cadore, provincijal Hrvatske dominikanske provin-

BAD HONNEF KOD BONNA

Mediji, Katolička Crkva i globalizacija

Na skupu se okupilo oko devedeset hrvatskih pastoralnih djelatnika iz Zapadne Europe.

Mediji, Katolička Crkva i globalizacija – tema je godišnjega pastoralnog skupa hrvatskih svećenika, đakona i pastoralnih suradnika i suradnika iz Zapadne Europe koji je održan od utorka 27. do četvrtka 29. rujna u Katoličkom socijalnom institutu Nadbiskupije Köln u Bad Honnefu kod Bonna, u organizaciji Hrvatskoga dušobrižničkog ureda iz Frankfurta na Majni. Skup, na kojem se okupilo oko devedeset sudionika i sudionika iz hrvatskih katoličkih misija iz Njemačke, Švicarske, Skandinavskih zemalja, Francuske, Austrije, Nizozemske i Velike Britanije, započeo je zazivom Duha Svetoga. U radu skupa sudjelovali su i predsjednik Vijeća Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine za hrvatsku inozemnu pastvu pomoćni sarajevski biskup mons. Pero Sudar, ravnatelj dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu fra Josip Bebić te uz domaćina delegata za hrvatsku pastvu u Njemačkoj vlč. Ivicu Komadinu i delegati: za skandinavske zemlje mons. Stjepan Biletić, za Francusku i okolne zemlje vlč. Stjepan Čukman i novoimenovani delegat za Švicarsku fra Mičo Pinjuh, koji će preuzeti službu u siječnju sljedeće godine. Sve je na početku pozdravio u ime organizatora delegat vlč. Komadina svima zahvaljujući plodonosne dane skupa. Ravnatelj o. Bebić je okupljenima prenio pozdrave hrvatskih (nad)biskupa. „Na uporabu medija u evangelizaciji potiču nas i crkveni dokumenti. Crkveno učiteljstvo upozorava nas da bismo bili odgovorni pred Gospodinom kada ne bismo ta moćna sredstva, koja, vjerujem, svi mi koristimo radi posla, informacija ili zabave, koristili i u evangelizaciji i pastoralu. Na tome tragu želio bih kao ravnatelj Hrvatske inozemne pastve pokrenuti mrežnu stranicu našega Ureda u Zagrebu na kojoj bi se na jednom mjestu mogle pronaći informacije o našim hrvatskim katoličkim misijama, misionarima i njihovom djelovanju. To bi, vjerujem, potaknulo na suradnju među našim misi-

jama, poboljšalo informiranost i povećalo i nas svećenike i pastoralne djelatnike međusobno, kao i vjernike“, kazao je ravnatelj o. Bebić, potaknuvši okupljene u tom smislu na potporu i suradnju.

Potom je dr. Adolf Polegubić uveo u rad skupa, podsjetivši kako su u prethodnih dvanaest skupova, počevši od 1999. godine do danas, o kojima svjedoči dvanaest objavljenih zbornika, obrađene teme o stanju i perspektivi hrvatskoga dušobrižništva u Njemačkoj, hrvatskim obiteljima u pokretu, liturgijskoj mistagogiji – starom putu nove obnove, hrvatskoj dijaspori

formacije, omogućuju komunikaciju, otvaraju putove do drugih zemalja i kultura, daju krila našoj mašti i služe nam za zabavu i opuštanje. Bez njih u industrijskim društvima ne bi funkcionirali ni istraživanje ni gospodarstvo, ali niti svijet rada jer informacijske i komunikacijske tehnologije upravljaju strojevima i robnim razmjenama, te preko interneta omogućuju izgradnju infrastrukture kakvu trebaju današnja moderna društva. Unatoč tome, mediji su već dugo izloženi kritikama. Često se na njih gleda kao na one koji omogućuju pristup pornografiji i kao onima koji su uzrok divljaštva i nasilja. Pripi-

Sudionici pastoralnog skupa u Bad Honnefu

u Crkvi i domovini, suvremenom pristupu Bibliji, izazovu nove religioznosti, a bilo je riječi o budućnosti hrvatskih katoličkih misija, aktualnom trenutku Crkve i domovine, novim karizmatičkim pokretima, fenomenu (ne)religioznosti u književnosti, teološkom promišljanju o pastoralu samaca te tajni života u ozračju suvremenog odnosa znanosti i vjere. Istaknuo je kako se skupovi održavaju od 70-ih godina prošloga stoljeća.

Uloga medija u društvu

Predavanje o ulozi medija u društvu održao je dr. Danijel Labaš s Hrvatskih studija u Zagrebu koji je započeo predavanje riječima kako su mediji nešto veličanstveno. „Oni nam pružaju in-

formacije, omogućuju komunikaciju, otvaraju putove do drugih zemalja i kultura, daju krila našoj mašti i služe nam za zabavu i opuštanje. Bez njih u industrijskim društvima ne bi funkcionirali ni istraživanje ni gospodarstvo, ali niti svijet rada jer informacijske i komunikacijske tehnologije upravljaju strojevima i robnim razmjenama, te preko interneta omogućuju izgradnju infrastrukture kakvu trebaju današnja moderna društva. Unatoč tome, mediji su već dugo izloženi kritikama. Često se na njih gleda kao na one koji omogućuju pristup pornografiji i kao onima koji su uzrok divljaštva i nasilja. Pripi-

mo za medijima nego za kvalitetnim medijima. Premda je riječ samo o sredstvima, o „posrednicima“ između čovjeka i stvarnosti, mediji su danas postali čovjekovo okruženje i dio su njegove kulture. Bez njih ljudski život postaje nezamisliv, a njihova uloga u suvremenom društvu nezamjenjiva jer služe za informiranje, ali i za formiranje, za prenošenje vrijednosti i pospješivanje demokracije u društvima“, istaknuo je dr. Labaš.

Mediji u Hrvatskoj

U popodnevnom satima toga dana predavanje o medijima u Hrvatskoj pod vidom vjerodostojnosti na križu održao je dr. Igor Kanižaj s Fakulteta političkih znanosti u Zagrebu. Prije predavanja pozdravnu riječ u ime Međunarodnog katoličkog dušobrižništva u Nadbiskupiji Köln i pomoćnog biskupa dr. Heinera Kocha, koji je na čelu toga tijela, uputio je referent đakon Hans Gerd Greveling. Dr. Kanižaj je u predavanju kazao kako su mediji danas više nego ikada prije prisutni u našim životima. „S novom tehnologijom u redakcijama je sve manje kvalitetnih novinara, promijenile su se navike konzumiranja medija, a publika je sve više fragmentirana. Relevantna istraživanja pokazuju kako je kvaliteta medijskog sadržaja značajno pala zadnjih nekoliko godina, ali građani i dalje imaju relativno veliko povjerenje u medije, usprkos brojnim slučajevima etičkih prijepora koji su svakodnevno prisutni u medijima. Vjerodostojnost je postala karakteristika malobrojnih medija u Hrvatskoj“, istaknuo je. Zbog trajne ovisnosti tradicionalnih medija o oglašivačkoj industriji te raznim interesnim skupinama, publika sve više sadržaja preuzima i (ili) stvara na internetu. Navedeni su procesi ostavili traga na kvaliteti medijskog sadržaja, primarno u tisku, gdje dominiraju tekstovi sa samo jednim izvorom informacija, a prostora za teme koje nisu ekonomski isplative također je sve manje. Građani su pritom izloženi medijskim manipulacijama, koje su najviše istaknute u području oglašne industrije, u redovitom prakticiranju prikrivenog oglašavanja. U isto vrijeme mediji i dalje ostaju većim dijelom bez učinkovite regulacije, a re-

Za vrijeme okruglog stola: (slijeva nadesno) dr. Kanižaj, dr. Polegubić, mons. Miklenić i dr. Labaš

dakcije bez etičkih kodeksa zbog čega pojedini novinari poriču moralnu odgovornost i posljedice za svoje djelovanje, što će ostaviti trajne posljedice na profesiji. Aktualna gospodarska situacija samo je pojačala navedene procese. Konačno, obrazovne institucije ne njeguju u dovoljnoj mjeri kritičko promišljanje pa djeca i mladi, ali i njihovi roditelji postaju ravnodušni potrošači medija, što u konačnici ima utjecaja na cjelokupni društveni razvoj Hrvatske. Mediji su u 21. stoljeću postali industrija koja može utjecati na sve društvene procese, možda čak i više nego što to možemo pretpostaviti, zaključio je dr. Kanižaj.

U večernjim satima toga dana održan je duhovno-kulturni program tijekom kojega je predstavljen i zbornik radova s prošlogodišnjeg skupa održanog u Bergisch Gladbachu kod Kölna o temi „Tajna života u ozračju suvremenog odnosa znanosti i vjere“.

Na početku drugoga dana skupa, u srijedu 28. rujna, sve je pozdravio mons. Pero Sudar, kazavši kako je hrvatska inozemna pastva na srcu domovinskoj Crkvi. „U najpresudnijim trenucima naše novije povijesti hrvatsko je iseljeništvo odigralo odlučujuću ulogu. Inozemna pastva je jako važna. Mi smo premali da bismo se odricali bilo kojeg našeg narodnog dijela“, kazao je, obećavši i daljnju potporu hrvatskoj inozemnoj pastvi, koja je, kako je istaknuo, živi dio naše Crkve. Ujedno je potaknuo okupljene i na buduće takve dragocjene susrete. Pozdravnu riječ uputio je i generalni konzul Generalnog konzulata R. Hrvatske iz Düsseldorfa Vjekoslav Križanec, a na skupu je sudjelovao zajedno s konzulom Kristijanom Tušekom. Ujedno je zahvalio hrvatskim pastoralnim djelatnicima iz Zapadne Europe na svemu što su činili i čine za dobro svoga naroda u tom dijelu svijeta, a i za sve što su činili i još čine za svoju domovinu Hrvatsku.

Smisao crkvenih medija

Predavanje o smislu crkvenih medija – od dosade do evangelizacije održao je glavni urednik Glasa Koncila mons. Ivan Miklenić. „Suvremeni čovjek da bi mogao funkcionirati i u osobnom i u društvenom životu nužno treba informacije i to vjerodostojne informacije da bi mogao ne samo razumjeti okolnosti u kojima se nalazi nego da bi mogao donositi i ispravne odluke. Toj objektivnoj i neizbježnoj potrebi suvremenog čovjeka, osobito u razvijenim društvima, trebali bi odgovoriti mediji, trebali bi, ali to čine tek djelomično. Na tragu te elementarne ljudske potrebe za informiranosti mediji su se razvili u svojevrsnu industriju, kojoj je prvotni cilj zarada, profit, pa svoju ponudu tako usmjeruju da ta zarada bude što veća. Pritom često mediji postaju svojevrsni servis različitih centara moći, gospodarskih, političkih i ideoloških, uvjeravajući svoje konzumente da su neovisni“, istaknuo je u uvodu. Potom se osvrnuo na specifičnost crkvenih medija. U drugom dijelu govorio je o smislu i ciljevima crkvenih medija. „Vjernici, htjeli to ili ne, počevši od djece preko mladih do odraslih, zapljusnuti su vrlo atraktivnim i vrlo agresivnim različitim pa i medijskim ponudama. Daleko su najutjecajniji internet i televizija – koji zajedno s drugim medijima često razaraju prave vrednote i stvaraju negativan stav prema Bogu, vjeri i Crkvi. Ako bi to ostao jedini medijski izvor informacija, stavova i vrednota, vjernici bi bili suočeni sa sustavnim obezvređivanjem i potkapanjem svojih stavova, pogleda i svojih vrijednosti – te bi, ako bi podlegli medijskom utjecaju, teško očuvali i samu vjeru i povjerenje u Crkvu. Stoga je očito da danas naši katolički vjernici trebaju svoje crkvene, katoličke medije – i to više nego što su to svjesni oni sami, a često i više nego li su te potrebe svjesni mnogi njihovi duhovni skrbnici. Iz-

nimno je važna zadaća pastoralnih djelatnika omogućiti svojim vjernicima konzumiranje crkvenih medija – jer je to dio njihove vlastite pastirske ponude pripadnicima svojih crkvenih zajednica“, zaključio je mons. Miklenić.

Hrvatski mediji u Zapadnoj Europi

U popodnevnom satima toga dana predavanje pod nazivom „Živi li dijaspora samo u Živoj zajednici?“ održao je dr. Polegubić kazavši kako u suvremenom naviještanju evanđelja mediji imaju nezaobilaznu ulogu. „Naša Crkva u domovini i u dijaspori davno je uočila važnost sredstava društvene komunikacije u suvremenom naviještanju Božje riječi. U domovini su pokretani listovi i časopisi. Vjerska se poruka prenosi i putem audio-vizualnih sredstava: radija, televizije, a u najnovije vrijeme i interneta. U našoj Crkvi u dijaspori, poglavito u Njemačkoj, prije 33 godine se shvatila važnost medijskog djelovanja među našim narodom u vjerskom, nacionalnom i općedruštvenom planu. Počeo se objavljivati list Živa zajednica, koji ima vrlo važnu ulogu u djelovanju našega naroda i Crkve u ovome dijelu svijeta. Kolika je važnost hrvatskog lista Mo-

vis u Švicarskoj, nije potrebno posebno isticati. Hrvatski dušobrižnici iz Švicarske koji se godinama rado okupljaju na ovim našim skupovima, mogli bi to i osobno posvjedočiti. Jasno je da dijaspora medijski ne živi isključivo u Živoj zajednici u Njemačkoj ili Movisu u Švicarskoj, ili u drugim misijskim listovima u Zapadnoj Europi, ali, istaknuo bih, da ipak ponajviše živi u Živoj zajednici, Movisu i drugim misijskim listovima u tom dijelu svijeta. Nestankom tih listova, nestao bi jedan važan znak hrvatske prisutnosti u Zapadnoj Europi. Nestalo bi mnogo podataka o crkvenom i društvenom životu Hrvata u tim zemljama. Spomenuti se listovi ne boje konkurencije. Bilo bi poželjno da je hrvatski narod u inozemstvu organiziraniji na raznim područjima i da više brine o svom nacionalnom, kulturnom i vjerskom biću, uz pomoć svoje domovinske Crkve i svojih matičnih država Hrvatske i Bosne i Hercegovine“, zaključio je dr. Polegubić.

Posljednje predavanje na skupu, u četvrtak 29. rujna, o komunikaciji (u) novim medijima - Facebook - nova (župna) zajednica“ održao je dr. Danijel Labaš koji je podsjetio kako je nova digitalna tehnologija uzrok golemih promjena u medijskoj slici 21.

stoljeća. „Računalo, internet, digitalna televizija, mobilni telefon, iPod i slična informacijska i komunikacijska sredstva, postaju dio naše svakodnevnice te mijenjaju način na koji doživljavamo medije i na koji se odnosimo prema medijskom sadržaju. Naime, medijska publika više nije isključivo pasivna. Sve je veći broj aktivnih korisnika koji ne koriste isključivo ponudeno, već sami kreiraju nove medijske forme i sadržaje. Internetske stranice, primjerice, nude blogove, forum, pričaoce, društvene mreže poput MySpacea, Facebooka i Twittera i tako dalje, putem kojih se mogu objavljivati, razmjenjivati i komentirati razni sadržaji. Korisnici također mogu sudjelovati u kreiranju wiki sadržaja ili u dosad nepoznatoj formi, građanskom novinarstvu. Novi se mediji od tradicionalnih razlikuju po brojnim temeljnim obilježjima, kao što su veća interaktivnost, hipertekstualnost, multimedijalnost i digitalizacija svih vrsta podataka. Nakon predavanja priređen je okrugli stol. Skup je završio prigodnom riječju mons. Sudara i delegata vlč. Komadine te zahvalnom pjesmom „Te Deum“. Misna slavlja tijekom skupa predvodili su mons. Pero Sudar i mons. Miklenić. **A. Polegubić**

Snimili: F. Čugura i A. Polegubić

IZ CRKVE U DOMOVINI

(Nastavak sa str. 5)

Prisiljavanje učenika na etiku

Pod predsjedanjem mons. Marina Srakića, đakovačko-osječkog nadbiskupa i predsjednika Hrvatske biskupske konferencije održana je sjednica Stalnoga vijeća HBK u Tajništvu HBK u Zagrebu. Na sjednici su sudjelovali i ostali članovi Stalnoga vijeća HBK: kardinal Josip Bozanić, nadbiskup zagrebački i potpredsjednik HBK-a, mons. Marin Barišić, nadbiskup splitsko-makarski, mons. Ivan Devčić, nadbiskup riječki, mons. Enco Rodinis, generalni tajnik HBK, i Fabijan Svalina, zamjenik generalnoga tajnika HBK.

Glavna točka dnevnoga reda sjednice Stalnoga vijeća bila je prema XLIII. plenarnog zasjedanja HBK koje će se održati u Varaždinu od 18. do 20. listopada 2011.

Stalno vijeće uobičajeno se osvrnulo na aktualnu situaciju u hrvatskom društvu. Između ostalog, biskupi su iz-

razili zabrinutost zbog pojava u nekim školama da se zbog manjka polaznika nastave etike prisiljavaju učenici koji pohađaju nastavu vjeronauka da prijednu na etiku.

Dvadeseti susret mladih Forum katoličke mladeži Ka.Mo.BROD održan je u srijedu 21. rujna u franjevačkom samostanu u Slavonskom Brodu.

Na sastanku svećenika i redovnika u Dubrovačkoj biskupiji 21. rujna u dvorani Ivana Pavla II. u Dubrovniku dubrovački biskup Mate Uzinić proglasio je Godinu Caritasa za Dubrovačku biskupiju te najavio osnivanje župnih caritasa.

Vicestatutarna sluge Božjega fra Ive Perana, franjevca zadarske provincije Sv. Jeronima, glazbenika, odgojitelja, pedagoga, sportaša, pjesnika, osuđenika na smrt i višegodišnjeg robijaša – mučenika komunističkog zlosilja, objavila je prvi broj povremenog glasila „Radostan Božji igrač“, koji je izašao sredinom rujna.

U Tisak media centru u Varaždinu u ponedjeljak 19. rujna uručene su

donacije obiteljima s područja Varaždinske biskupije kojima je dodijeljena pomoć te tvrtke u sklopu humanitarne akcije Hrvatskog Caritasa i TISAKmedie „100.000 kuna za 100 obitelji“ u povodu početka nove školske godine.

Zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić posvetio je u svečanoj koncelebriranom misnom slavlju 10. rujna oltar Crkve hrvatskih mučenika na Udbini, u koji su položene moći bl. Alojzija Stepinca. Time je završen projekt izgradnje te crkve koji je počeo prije šest godina. Nakon pozdrava domaćega biskupa Mile Bogovića, u propovijedi je kardinal Bozanić najavio kako će ubuduće glavno slavlje u Crkvi hrvatskih mučenika biti na posljednju subotu mjeseca kolovoza, kao spomen na žrtve daleke i nedavne prošlosti. Zbog toga će se odsad na nacionalnoj razini, u skladu s poticajima Europskog parlamenta, obilježavati Dan crkvenog spomena na žrtve totalitarnih režima upravo ovdje na Udbini. **A.O.**

GEISLINGEN AN DER STEIGE

Hrvatsko obiteljsko hodočašće

Tijekom hodočašća blagoslovljena je i otkrivena spomen-ploča grofici Mariji Kotromanić, ženi grofa Ulricha V. od Helfensteina, a živjeli su u dvorcu iznad Geislingena.

Hrvatsko obiteljsko hodočašće Biskupije Rottenburg-Stuttgart održano je u subotu 1. listopada pod geslom „Putovima Marije od Bosne“ u Geislingen an der Steige. Hodočasnici su se u prijepodnevnim satima okupili na ruševinama dvorca Helfenstein iznad Geislingen an der Steige, gdje se održala prva od tri postaje obiteljskog hodočašća vjernika iz hrvatskih katoličkih zajednica (HKZ) u toj Biskupiji. Susret je započeo njemačkom i hrvatskom himnom. Potom je okupljene pozdravio domaćin fra Ivan Gavran u ime koordinacijskog odbora hrvatskih zajednica iz te biskupije, voditelj hrvatskih katoličkih zajednica u Geislingenu i Göppingenu.

Spomen-ploču otkrili su dogradonačelnik Scheible i dr. Jolić

Za vrijeme prigodnog blagoslova na ostacima dvorca iznad Geislingena

„Dobro došli, dragi hodočasnici, na ove slavne ruševine dvorca od Helfensteina gdje je oko 1100. godine započelo naselje Geislingen. Danas se davna prošlost povezuje sa sadašnjosti. Nekadašnja vlasnica ovog dvorca Marija Kotromanić, naša sunarodnjakinja, bila je preteča današnjih hrvatskih doseljenika u ove krajeve. Njoj u čast i zahvalnost otkrit ćemo danas ovdje na ruševinama dvorca spomen ploču. Sve nas povezuje zajednička nit – katolička vjera i hrvatski korijeni. Neka ovo naše obiteljsko hodočašće bude prožeto tim duhom i zajedništvo“, kazao je o. Gavran. U ime grada Geislingena pozdravnu riječ uputio je dogradonačelnik Holger Scheible posebno zah-

valivši na ideji povezivanja hrvatske domovine i Geislingena, o čemu će svjedočiti i spomen ploča postavljena Mariji od Bosne. Povijesni prikaz života i djela grofova od Helfensteina dao je povjesničar i voditelj Gradskog arhiva i Domovinskog muzeja u Geislingenu Hartmut Gruber. Posebno se osvrnuo na vrijeme grofa Ulricha V., supruga grofice Marije od Bosne. Istaknuti hrvatski domoljub i stomatolog u Njemačkoj dr. Ivo Jolić, koji se ovih dana, nakon što su im se djeca već vratila, zajedno sa suprugom vraća u domovinu, iznio je na hrvatskom jeziku osnovne crte iz života Marije od Bosne. Marija Kotromanić (1315.–1403.) bila je sestra bosanskoga kralja Stjepana II. Kotromanića. Odgoje-

na je na dvoru u Budimu. Udala se 1352. godine za grofa Ulricha V. od Helfensteina. Rodili su devetero djece, od koji je najstariji bio nadbiskup u Koloci (Ugarska). Živjela je s mužem četrdeset godina u dvorcu iznad Geislingena. Nakon muževe tragične smrti, teško je uspijevala upravljati cijelom grofovijom. Umrla je u 90-oj godini i najvjerojatnije je pokopana u Geislingenu. Mnoge sačuvane povelje govore o njoj kao darežljivoj i širokogrudnoj osobi, vjernoj supruzi i dobroj majci te istinskoj kršćanki i pravoj dobrotvorki. Valja podsjetiti kako je prva bolnica na širem području Geislingena sagrađena 1351. godine u Wiesensteigu i to uz veliku pomoć grofice Marije Kotromanić. U Bad Überkingenu je darovala zajednici imanje Steinle, pa su joj sve do 19. stoljeća na tomu zahvaljivali dnevnim molitvom uz večernja zvana. Pjesmu uz njezin sprovod, nepoznatog autora, na hrvatskom je pročitao Svjetlana Vujasić, a na njemačkom Marion Vater. Spomen ploču je, uz prigodni obred, blagoslovio delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj vlč. Ivica Komadina, koji je istaknuo kako danas izražavamo radost i zahvalnost Bogu što nekoliko stoljeća nakon smrti možemo blagosloviti spomen-ploču plemenitoj osobi hrvatskih korijena grofici Mariji Kotromanić. „Neka sjećanje na naše slavne pretke bude svima nama poticaj da se

(Nastavak na str. 11)

BANNEUX (BELGIJA)

Hrvati hodočastili Djevici siromaha

I ove se godine veliki broj Hrvata iz hrvatskih katoličkih misija iz Zapadne Europe okupio na hodočašću u poznatom belgijskom marijanskom svetištu Banneux.

Hrvati katolici iz hrvatskih katoličkih misija (HKM) iz Zapadne Europe hodočastili su i ove godine, u subotu 17. rujna, u poznato belgijsko marijansko svetišće Gospe siromaha u Banneuxu kod Liegea u Belgiji. Svečno misno slavlje u Gospinoj crkvi predvodio je zlatomisnik vlč. Mirko Skorin, svećenik Šibenske biskupije, koji djeluje na belgijskoj župi u Liegeu, a pastoralno djeluje i u Hrvatskoj katoličkoj zajednici u tome belgijskom gradu, u zajedništvu s voditeljem HKM Aachen fra Franom Trogrličem koji je

Propovijedao je delegat vlč. Komadina

bio zadužen za organizaciju hodočašća, delegatom za hrvatsku pastvu u Njemačkoj vlč. Ivicom Komadinom, voditeljem Hrvatskih katoličkih misija Mülheim a.d. Ruhr i Duisburg o. Vidanom Miškovićem, voditeljem HKM Krefeld fra Šimom Grgićem, voditeljem Hrvatskih katoličkih zajednica u Bruxellesu i Antwerpenu, svećenikom Mostarske biskupije vlč. Lukom Mamićem te župnikom Hrvatske katoličke župe u Nizozemskoj sa sjedištem u Rotterdamu fra Ivicom Jurišićem. U asistenciji je bio bogoslov Rotterdamske biskupije Boris Plavšić kojega su roditelji porijeklom iz Viteza, a tijekom Domovinskog rata su došli u Nizozemsku. Misnom slavlju pribivali su i generalni konzul Generalnog konzulata R. Hrvatske iz Düsseldorfa Vjekoslav Križanec i savjetnica za gospodarstvo, iseljeništvu i voditeljica konzularnog ureda u Hrvatskom veleposlanstvu u Bruxellesu Sanja Szabo.

Sve je na početku pozdravi o. Trogrlič, posebice hodočasnike koji su

Za vrijeme koncelebracije u Gospinoj Crkvi. Misu je predvodio slavjenik zlatomisnik vlč. Mirko Skorin.

došli organizirano iz Njemačke: iz Mülheima a.d. Ruhr, Duisburga, Krefelda, Mönschengladbacha, Aachena i Moersa; iz Nizozemske: Amsterda-

učimo poniznosti. Izvršavati Božju volju nije lako, ali je moguće po Marijinu primjeru. Hodočasnik je čovjek koji se moli za svoje ili potrebe svojih bli-

žnjih. Svatko je od nas došao u ovo drago svetišće moliti za svoje brojne potrebe, ali i nakane i potrebe naših bližnjih", kazao je vlč. Komadina, potaknuvši okupljene neka mole za duhovna zvanja, izražavajući čestitke zlatomisniku vlč. Skorinu. „Nekada nama iz domovine predbacuju kako nema dovoljno mladih Hrvata izvan domovine koji odlaze u svećenička i redovnička zvanja, te kako smo premalo učinili na tome području. Situacija se u posljednje vrijeme ipak mijenja, tako da smo ove godine imali dva mladomisnika u domovini, koji su rođeni u Njemačkoj. Imamo i mladih izvan domovine koji studiraju teologiju“, istaknuo je delegat vlč. Komadina.

ma i Rotterdama; iz Luxembourga; iz Belgije: Bruxellesa i Antwerpena te one koji su došli pojedinačno i iz drugih hrvatskih misija i zajednica.

Delegat vlč. Komadina je u propovijedi kazao kako Blažena Djevica Marija nosi brojna imena, a u tom svetištu se naziva Djevicom siromaha. „Marija je velika zato što je znala biti ponizna. U tome se možemo od Marije učiti da se i mi po njezinu primjeru

premalo učinili na tome području. Situacija se u posljednje vrijeme ipak mijenja, tako da smo ove godine imali dva mladomisnika u domovini, koji su rođeni u Njemačkoj. Imamo i mladih izvan domovine koji studiraju teologiju.“ Četiri vjernice u narodnim nošnjama iz hrvatskih krajeva prinijele su svijeću, Bibliju, kruh i grožđe.

Na kraju su još jednom upućene čestitke zlatomisniku vlč. Skorinu i

Misno slavlje uveličao je zbor iz Liegea

satima se molilo za bolesnike, a organizirana je i pobožnost križnoga puta.

Valja podsjetiti kako se od 15. siječnja do 2. ožujka 1933. godine Blažena Djevica Marija ukazala osam puta jedanaestogodišnjoj djevojčici Marietti Beco, najstarijoj od

Okupljeni vjernici za vrijeme misnog slavlja

predani su mu prigodni darovi, a on je svima uputio riječi zahvale. Pjevao je zbor Hrvatske katoličke zajednice u Liegeu pod vodstvom Jelice Džanko, dok je za orguljama bio Jean-Marie Barin-Turica. Slavlje je završilo hrvatskom himnom. Prije misnog slavlja vjernici su imali prigodu za ispovijed i osobne molitve. U popodnevnom

sedmero djece, rođenoj 25. ožujka 1921. godine, predstavivši se Djevi-com siromaha. Kapela ukazanja je sagrađena iste 1933. godine. Od tada svake godine u svetišće dolaze stotine tisuća hodočasnika. Gospina ukazanja i poruke službeno je priznao biskup Liegea mons. Louis-Joseph Kerkhofs 22. kolovoza 1949. godine.

Tekst i snimke: Adolf Polegubić

Vjernice u narodnim nošnjama koje su prinijele prikazne darove

(Nastavak sa str. 9)

GEISLINGEN AN DER STEIGE

Hrvatsko obiteljsko hodočašće

nikada ne odrekne svojih hrvatskih korijena, da uvijek cijenimo doprinos naših pradjedova, i naše hrvatske vrijednosti prenesemo svojim potomcima." Spomen ploču, na kojoj na hrvatskom i njemačkom jeziku piše: „U ovom je dvorcu od 1356. do 1396. godine sa svojim suprugom, grofom Ulrichom V. od Helfensteina, živjela bosanska vojvotkinja Marija Kotromanić, sestra bosanskoga kralja Stjepana II. Kotromanića, ugledna žena i kršćanska dobrotvorka hrvatskih korijena“, otkrili u ime Hrvata dr. Jo- lić, a u ime grada Geislingena do-

gradonačelnik Scheible. Spomen ploču podigla je HKZ Geislingen i grad Geislingen an der Steige. Za vrijeme obreda pjevao je zbor HKM Geislingen. Na dvorcu se tijekom svečanosti uz njemački viorio i hrvatski barjak. Kroz program je vodio Anto Majić.

Nakon blagoslova i otkrivanja spomen-ploče hodočasnici su se okupili u crkvi Sv. Marije u Geislingen an der Steige na drugi dio hodočašća – svečano misno slavlje. Predvodio ga je voditelj HKZ Heilbronn fra Radovan Čorić, propovijedao je delegat vlč. Komadina, a u koncelebraciji su bili domaćin voditelj HKZ Geislingen an der Steige fra Ivan Gavran, voditelj HKZ Ulm vlč. Ilija Krištić, dušobrižnik u HKZ Stuttgart-Bad Cannstatt fra Jo- sip Repeša i vlč. Marijan Kopić. Poz-

dravnu riječ na početku uputio je o. Gavran te u ime njemačke župe Sv. Marije Marion Vater. Delegat vlč. Komadina se u propovijedi posebno osvrnuo na pohod pape Benedikta XVI. Hrvatskoj, kada se ujedno slavio i Prvi nacionalni susret hrvatskih katoličkih obitelji. Potaknuo je hrvatske obitelji na molitvu i zajedništvo.

U prikaznim darovima prineseni su srce, cigla, voda, košara s povrćem i voćem, Novi zavjet, hostije, vino i svijeća. Tijekom misnog slavlja pjevao je zbor HKZ Geislingen i Göppingen pod vodstvom i orguljskom pratnjom Branka Galića.

Nakon misnog slavlja slijedio je treći dio obiteljskog hodočašća – zajednički objed i druženje.

Tekst i snimke: Adolf Polegubić

Piše:
dr. Ivica
Žižić

Vjera i osjećaji

Euharistija kao gesta povjerenja daje nam osjećati „kako je dobar Gospodin“.

Doba u kojem živimo moglo bi se s pravom nazvati hiper-emotivno. Emocije su svuda oko nas – u javnosti, u politici, u reklamama proizvoda i svjetonazora – ali i duboko u nama – u osobnim pričama i sudbinama, u velikim životnim događajima, ali i u tihoj pozadini naše svakodnevice. Kolektivna atmosfera „dobrog osjećanja“ uvjetuje da se emocije danas javno ispovijedaju i pripovijedaju, da za njima se traga i da se s njima trguje. Netko će reći da je naše doba obilježeno kultom emocija, jer emocija postaje predmetom štovanja, a sentimentalizam stil življenja. Ljudi žele bit dirnuti, poneseni, zaneseni; žele prekinuti sivu svakodnevnicu i stvoriti prostora emotivnim uzletima. Sve mora biti osjećajno da bi bilo prihvatljivo i shvatljivo. Postoji živa težnja da se sve pretvori u sveobuhvatni spektakl osjećaja. Tko danas zna komunicirati osjećajima taj će vrlo brzo pridobiti ljude, jer se ljudi u osjećajima otvaraju; osjećaji postaju prostor povjerenja; oni bivaju „stvarniji“ od zbilje u kojoj ljudi žive. Osjećaji postaju nezaobilazan dio osobne i društvene stvarnosti koju valja promotriti sa gledišta vjere ponajprije zato jer emotivno buđenje naše kulture upućuje neka pozitivna pitanja životu vjere. Poznaje li vjera osjećaje? Ponekad se može čuti da vjera na razini osjećaja nije dovoljno zrela da se suoči sa izazovima života. No, je li vjera zapravo duboki osjećaj susreta i povjerenja s Kristom i upravo zato snaga kršćanskoga življenja? Čini se da je vjera bez osjećaja nepovjerljiv i hladan sustav istina koji nije kadar zahvatiti čovjekov duhovni svijet. Vjera zasigurno nije plod domišljanja, nego emocija susreta. U vjeri je čovjek pozvan prionuti Isusu Kristu čitavim svojim bićem i u otvorenosti prepunoj povjerenja pronaći istinitost i veličinu tog spasonosnog odnosa.

Utjelovljenje i istina osjećaja

Stranice Svetoga Pisma ispisane su iskustvima osjećaja susreta s Bogom i taj osjećaj je najčešće bio pre-

poznat kao prvi trenutak vjere. Vrhunac te veličanstvene povijesti susreta Boga i čovjeka dosegnut je u Kristu – Utjelovljenoj Riječi. Otajstvom svojega Utjelovljenja On preuzima ljudsku osjetnost darujući joj novu, nadnaravnu vrijednost. Osjeti neće biti slijepticala tijela nošena žudnjom, nego mjesta otvorenosti Božjoj blizini. Kristovo čovječstvo naviještaj je spasenja čovjekovoj osjetnosti. U Kristu Bog dolazi ususret čovjeku. Bog se objavljuje kao ispunjenje čovjekova smisla i istine upravo na onim mjestima gdje

Geste vjere kao „blagdani osjeta“ najbolje govore o veličini susreta s Kristom. Geste vjere su žarišta kršćanskoga življenja i djelovanja, koje se na poseban način sabiru u Euharistiji – gesti Božje blizine po kojoj Krist iznova dolazi ususret čovjekovoj osjetnosti.

se život intenzivno doživljava – u osjećajima. Radosna vijest kao da želi probuditi i ozdraviti ljudsku osjetnost, unijeti je u prostore svetoga, otkriti je u njezinoj istini. Tako Krist susreće ljudsku glad i žeđ, potrebu za ozdravljenjem, ljudsku radost i žalost, koje sve redom nose u sebi žarku žudnju za Bogom.

Osjećaji i geste vjere

Ako je vjera nošena osjećajem, to ne znači da je nestvarna, imaginarna i sentimentalistička, nego upravo suprotno: vjera je stvarnost, jer nas stvarno dodiruje i nosi, otvara nam obzore istine i ljepote, a naš duhovni svijet preobražava, ozdravlja cjelinu naše humanosti. Istina, u zaglušujućem tonu suvremenih industrija sreća, teško je razaznati istinski osjećaj od trenutne ugone. Ali to ne znači da je čovjek danas prestao tragati za duhovnom istinom svoje osjetnosti. I upravo to traganje

otvara prostora vjeri, koja se treba utjeloviti u sve sfere čovjekova življenja, pa tako i u osjećaje. Budući da su upravo osjećaji mjesto gdje se život intenzivno doživljava i velikim pitanjima smisla i istine, vjera se treba ugraditi u središte života, posred čovjekove osjetnosti da bi odatle darivala stil kršćanskoga življenja. Doista, da bi vjera bila susret s Kristom treba se utjeloviti i da bi se otkrila u svojoj istini treba se zadobiti u redu istinskog osjećaja povjerenja. Tu se ne radi o ispraznom sentimentalizmu koji ispunjava medijske priče, nego o snazi koja je kadra ponijeti čovjeka u odnos povjerenja. Znademo dobro da narušeno povjerenje, nosi sa sobom ne samo kraj dobrih međuljudskih odnosa, nego duboku emotivnu povrijeđenost koju je teško iscijeliti. Ali isto tako znademo da je vjera ozarena istinskim osjećajem, kadra preobraziti život, dati mu pozitivne poticaje, otkriti mu obzore budućnosti. Već nas naše ljudsko iskustvo uči da istinski osjećaj u sebi uvijek nosi poziv na vjeru, a vjera uvijek traži osjećaj da bi se mogla utjeloviti i prožeti sav život. Kad nas Krist poziva da vidimo i čujemo, da dodirnemo i da se osvjeđimo, On nas poziva na geste vjere. U gestama vjere čovjek osjeća ne samo neku površnu ugodu, nego dodir s Bogom kao izvorom svake sreće i ljepote. Geste vjere kao „blagdani osjeta“ najbolje govore o veličini susreta s Kristom. Geste vjere su žarišta kršćanskoga življenja i djelovanja, koje se na poseban način sabiru u Euharistiji – gesti Božje blizine po kojoj Krist iznova dolazi ususret čovjekovoj osjetnosti. Euharistija je slavlje osjeta otvorenih na vjeru. Euharistija daje istinski žudjeti za zajedništvom s Bogom, jer daruje „razloge vjere“ dok istodobno potiče čovjeka da se razvija u svojoj humanosti, u suživljavanju sa čitavim stvorenjem, u rastu u dobroti i ljepoti, u izgradnji boljšeg svijeta. Euharistija kao gesta povjerenja daje nam osjećati „kako je dobar Gospodin“.

Der Rosenkranz

Das kroatische Wort für Rosenkranz „krunica“ oder die noch ältere Bezeichnung „ružarij“ stammt vom lateinischen Wort „rosarium“.

Es wird angenommen, dass auch der lateinische Begriff „rosarium“ auf das Motiv „ein Kranz aus Rosen auf dem Kopf“ zurückgeht, das seit jeher ein Symbol für Jungfräulichkeit war.

Das Wort „Rosenkranz“ hat die gleiche Wurzel. In den Litaneien von der seligen Jungfrau Maria, den sogenannten Lauretanischen Litaneien, deren Ursprung im Jahre 1561 im italienischen Loreto zu finden ist, lautet eine der Anrufungen „Du geheimnisvolle Rose“. Die Entstehung des Rosenkranzgebets könnte ebenso mit dieser Anrufung in Verbindung gebracht werden.

Der Rosenkranz und seine Form – eine Schnur mit aufgezogenen Steinen als Zählkette für wiederholt gesprochene Gebete – wird zum ersten Mal als eine Gebetsform, die von der angelsächsischen Adligen Lady Godiva (+1085) praktiziert wurde, erwähnt.

Bereits in der ersten Hälfte des 11. Jahrhunderts schuf der Ordensmann, Krichenreformer und Kardinal von Ravenna, Petrus Damiani, die Gebetsform des „Ave Maria“ und verwendete dabei den Gruß des Engels Gabriel aus dem Lukasevangelium: „Sei gegrüßt, du Begnadete, der Herr ist mit dir“ (Lk 1, 28).

So entstand das Gebet: „Gegrüßt seist du, Maria, voll der Gnade, der Herr ist mit dir. Du bist gebenedeit unter den Frauen, und gebenedeit ist die Frucht deines Leibes, Jesus.“

Fast fünf Jahrhunderte später, genauer gesagt im Jahre 1508, wurde der zweite Teil des Gebets angefügt: „Heilige Maria, Mutter Gottes, bitte für uns Sünder jetzt und in der Stunde unseres Todes. Amen.“

Der erste Teil des Gebets „Gegrüßt seist du, Maria“ – „Ave Maria“

wurde bereits seit dem Beginn des 12. Jahrhunderts in vielen Klöstern gesprochen. Laienbrüder und -schwestern, die meist nicht lesen und Latein konnten, haben statt der lateinischen Psalmen des Stundengebetes das „Ave Maria“ gebetet. So entstand der sogenannte Marienpsalter von 150 „Ave Maria“ in Anlehnung an die 150 Psalmen des Alten Testaments.

Im 13. Jahrhundert kam der Brauch des Betens der fünfzehn Rosenkranzgeheimnisse auf und kurz vor Ende des 14. Jahrhunderts kam dann

stärkste Waffe im Kampf gegen die Häretiker aus dem südfranzösischen Albi, die sogenannten Albigenser, geschenkt habe.

Das tägliche Rosenkranzgebet wurde von Papst Sixtus IV. in seiner Bulle „Ea quae“ vom 09. Mai 1479 wärmstens empfohlen.

Am Vorabend der Seeschlacht gegen die islamischen Eroberer rief Papst Gregor XIII. den Gläubigen in ganz Europa den Rosenkranz zu beten. Dank des standhaften Rosenkranzgebets gelang es der katholischen Seestreitmacht unter Juan de Austria, dem Stiefbruder des spanischen Königs, tatsächlich die übermächtige türkische Mittelmeerflotte in der Seeschlacht von Lepanto am 07. Oktober 1571 auf wundersame Weise zu besiegen.

Darauffolgend führt Papst Gregor XIII. im Jahre 1573 das Fest der allerseligsten Jungfrau Maria vom Rosenkranz, kurz Rosenkranzfest genannt, ein und nach dem festländischen Sieg über die Türken bei Peterwardein am 5. August 1716 erhob Papst Klemens XI. dieses Fest zum Gedenktag in der ganzen katholischen Kirche. So begehen wir bis heute jeweils am 07. Oktober das Rosenkranzfest.

Die heutige Form des Rosenkranzgebets besteht aus fünfzehn Formulierungen für Geheimnisse, die in drei analoge thematische Gruppen eingeteilt sind. Auf der Grundlage der Bibeltexte wird in den freudreichen, schmerzhaften und glorreichen Geheimnissen das Leben Jesu betrachtet.

Anlässlich des Großen Jubiläums im Jahr 2000 fügte Papst Johannes Paul II. eine vierte Gruppe von Rosenkranzgeheimnissen, die sogenannten „lichtreichen Geheimnisse“ hinzu.

Möge der Monat Oktober auch für uns ein Impuls für das tägliche Rosenkranzgebet sein – sei es einzeln für sich, gemeinsam in der Kirchengemeinde, im Besonderen aber als Gebet in der Familie.

Pfr. Ivica Komadina, Delegat

hinzü, jedes Geheimnis – bestehend aus fünfmal zehn „Ave Maria“ – mit einem „Vaterunser“ zu beginnen und einem „Ehre sei dem Vater“ zu beenden.

Die gegenwärtige Form des Rosenkranzgebets entstand im Advent 1409 in Trier. Dieses umfasste zunächst die Ereignisse des Lebens Jesu in 50 Schlusssätzen und etwas später folgte dann die uns vertraute Gebetsform der 15 Geheimnisse aus dem Leben Jesu und Mariens.

Einer weit verbreiteten Legende nach hatte der hl. Dominikus, Gründer des Dominikanerordens, eine Marienerscheinung, bei der Maria ihn bat, das regelmäßige Rosenkranzgebet in den Dominikanerorden einzuführen. Die Legende erzählt weiter, dass Maria den Rosenkranz Dominikus als die

DEUTSCHLAND

Papst Benedikt XVI. besuchte Deutschland

Vom 22. bis 25. September besuchte Papst Benedikt XVI. die Bundesrepublik Deutschland. Nachdem er in 2005 am Weltjugendtag in Köln teilnahm und in 2006 seine Heimat Bayern besuchte, war dies für den 84-jährigen Papst der dritte Hirtenbesuch in seinem Heimatland Deutschland und zugleich sein erster offizieller Staatsbesuch. Das große Interesse am Papstbesuch und die zahlreiche Teilnahme an den Eucharistiefeier mit dem Heiligen Vater überraschten viele. Am 22. September um 10.16 Uhr landete die Alitalia-Maschine mit dem deutschen Papst an Bord am Flughafen Berlin-Tegel. Dort wurde Papst Benedikt XVI. vom neuen Berliner Erzbischof Rainer Maria Woelki empfangen. Um 11.30 Uhr folgte dann die offizielle Begrüßung durch Bundespräsident Christian Wulff im Schloss Bellevue. Um 12.30 Uhr fand das Treffen mit der Bundeskanzlerin Angela Merkel im Haus der Deutschen Bischofskonferenz statt. In den Nachmittagsstunden, genauer um 16.15 Uhr, sprach Benedikt XVI. als erster Papst überhaupt im Deutschen Bundestag. In seiner historischen Rede thematisiert Benedikt XVI. aktuelle weltliche Themen und forderte die Politik auf, moralische Verantwortung für die Schöpfung, den Frieden und mehr Gerechtigkeit zu übernehmen. Die meisten Abgeordneten begrüßten die Papstrede im Bundestag. Allerdings gab es auch Abgeordnete, die aus Protest fernblieben. Zum Boykott im Vorfeld der Papstrede im Bundestag rief der SPD-Politiker Rolf Schwanitz, Mitbegründer der Gruppe „Laizisten in der SPD“, auf. Schwanitz meinte, dass dies mit der weltanschaulichen Neutralität der Bundesrepublik nicht vereinbar sei. Nach seiner Rede im Plenarsaal des Bundestags sprach Benedikt XVI. mit Vertretern des Zentralrats der Juden in Deutschland (17.15 Uhr). Anschließend ging es Richtung Berliner Olympiastadion zur dortigen Eucharistiefeier, die um 18.30 Uhr begann. Bundespräsident Wulff und Kanzlerin

Merkel nahmen an dem Gottesdienst teil. Über 70.000 Menschen kamen zusammen, darunter auch eine beträchtliche Anzahl von Kroaten aus der Kroatischen Katholischen Mission in Berlin. Im Vorprogramm trat der Jugendchor der kroatischen Mission als einziger Jugendchor überhaupt sowie als einziger Chor der Gemeinden anderer Muttersprache auf.

Am zweiten Tag seines Besuchs, am 23. September, traf der Papst mit Vertretern der muslimischen Gemeinde in Berlin zusammen und reiste anschließend in das Bundesland Thürin-

gen, wo er die nächsten zwei Tage verbrachte. Thüringens Ministerpräsidentin Christine Lieberknecht begrüßte den Heiligen Vater auf dem Erfurter Flughafen (10.45 Uhr).

Neben Erfurt besuchte der Papst das thüringische Eichsfeld mit seiner überwiegend katholischen Bevölkerung. Mit 200.000 Einwohnern ist Erfurt zwar eine der kleinsten, aber auch eine der schönsten Hauptstädte der deutschen Bundesländer. Ebenso wie das katholische Eichsfeld im Südwesten von Thüringen gehörte Erfurt lange zum Bistum Mainz. In 1994 wird Erfurt zum eigenständigen Bistum erhoben. In Thüringen, wie auch im übrigen Osten Deutschlands bilden die Christen eine Minderheit, und die Anzahl der Katholiken ist noch geringer. Das Bistum Erfurt zählt etwas mehr als 154.000 Katholiken, von denen allein 83.000 in Eichsfeld leben. So ist es keine Seltenheit, dass der riesige Erfurter Mariendom sonntags nicht schnell voll wird. Unmittelbar nach seiner Ankunft in Erfurt besuchte

der Papst den gotischen Dom (11.15 Uhr). Danach um 11.45 Uhr traf Papst Benedikt XVI. mit der Spitze der Evangelischen Kirche in Deutschland (EKD) im ehemaligen Augustinerkloster von Erfurt, wo Martin Luther als Ordensmann lebte, zusammen.

In einem Teil des Gebäudes, das ansonsten vor allem als Tagungs- und Begegnungszentrum genutzt wird, leben heute die Schwestern der evangelischen Community Casteller Ring.

Im Anschluss an das Gespräch wurde um 12.20 Uhr ein ökumenischer Wortgottesdienst gefeiert. Diese ökumenische Begegnung war ein ausdrücklicher Wunsch des Papstes, so dass das Programm entsprechend angepasst wurde. Papst Benedikt XVI. ist am Nachmittag von Erfurt aus mit dem Hubschrauber zur abendlichen Vesper nach Etzelsbach gereist. Die Marienvesper mit dem Heiligen Vater um 17.45 Uhr an der Wallfahrtskapelle Etzelsbach wurde weltweit übertragen. Am Abend flog der Papst mit dem Hubschrauber zurück in die thüringische Landeshauptstadt.

Am Samstag, dem 24. September, um 9.00 Uhr zelebrierte der Heilige Vater ein feierliches Pontifikalamt auf dem Domplatz zu Erfurt.

Die Tickets für diese Eucharistiefeier waren lange vorher vergriffen, so dass den Besuchern die Möglichkeit geboten wurde, per Großleinwand am Erfurter Stadion die Heilige Messe zu verfolgen, berichtete Mandy Neumann von Thüringen Tourismus.

Im Anschluss an die Heilige Messe verließ Papst Benedikt XVI. Thüringen und flog nach Baden-Württemberg. Die Ankunft in Lahr war um 12.50. Am frühen Nachmittag (14.00 Uhr) besuchte der Papst das Freiburger Münster. Um 16.50 Uhr fand eine Zusammenkunft zwischen Papst Benedikt XVI. und Bundeskanzler a.D. Dr. Helmut Kohl im Priesterseminar der Erzdiözese Freiburg statt. Anschließend um 17.15 Uhr traf der Papst mit dem griechisch-orthodoxen Metropoliten in Deutschland Augoustinos Labardakis

Während der Messe im Berliner Olympiastadion

BERLIN

Dr. Rainer Maria Woelki uveden u službu nadbiskupa Berlina

Dosadašnji pomoćni kölnski biskup mons. Rainer Maria uveden je u subotu 27. kolovoza u službu nadbiskupa Berlina. Na svečanom misnom slavlju u katedrali Sv. Hedwige, u glavnom gradu SR Njemačke, sudjelovalo je 35 biskupa, predstavnici vjerskih zajednica, državne vlasti, diplomatski predstavnici drugih država, te brojni vjernici. Mons. Woelki je nasljednik u lipnju preminulog kardinala Georga Sterzinskog, koji je često pohadao brojnu hrvatsku katoličku zajednicu u Berlinu. Riječi pozdrava najprije je uputio pomoćni biskup Matthias Heinrich koji je od smrti kardinala Sterzinskog privremeno upravljao Berlinskom nadbiskupijom. Potom se obratio i apostolski nuncij Jean Claude Perisset. U ime Veleposlanstva R. Hrvatske u Berlinu bio je Daniel Glunčić, drugi tajnik Veleposlanstva. Svečanost je glazbeno upotpunio nadaleko poznati zbor St. Hedwig Katedrale.

Predsjednik Njemačke biskupske konferencije nadbiskup Freiburga

Snimila: Sonja Brellak

Mons. Woelki u ophodu prije mise uvođenja u službu

mons. dr. Robert Zollitsch je novoga nadbiskupa ocijenio kao iskusnog dušobrižnika i biskupa. „Voli ljude, a samim tim i pastoral u zajednicama. Tko je nadbiskup u glavnom gradu, ne može nego stajati u središtu svijeta i

dati svjedočanstvo sa svojom vjerom i vjerom Crkve. Geslo novog nadbiskupa glasi 'Mi smo svjedoci', a to je ujedno i program“, kazao je u pozdravnoj riječi nadbiskup Zollitsch.

S. B./A.P.

GEISLINGEN

Povratak u domovinu

U nedjelju 3. srpnja za vrijeme sv. mise u Hrvatskoj katoličkoj zajednici u Geislingenu, svečano su ispraćeni na povratku u domovinu, obitelj Inge i dr. Ive Jolića, poznatog stomatologa, s tog područja. Cijeli svoj radni vijek proveli su u Njemačkoj, rodili i odgojili četiri sina: Grgura, Zvonimira, Branimira i Zdeslava, koji su nakon završene srednje škole u Njemačkoj, preselili se u Zagreb, upisali i završili fakultet i sada svi žive i rade u Hrvatskoj, gdje im se svojim povratkom, sada pridružuju i roditelji. Inga i Ivo su dugi niz godina bili veoma aktivni članovi te vjerske zajednice. Ivo kao član pastoralnog vijeća u nekoliko mandata, a obadvoje kao izvanredni djelatnici pričešći i liturgijski čitači. Za svoju svestranu zauzetost na vjerskom području, dobili su i vrijedno priznanje Biskupije Rottenburg-Stuttgart. U ime zajednice na svemu im je zahvalio župnik fra Ivan Gavran.

Fra Ivan Gavran

zusammen. Dieses Treffen sollte ein Impuls zum Dialog zwischen der katholischen und orthodoxen Kirche sein. Um 17.45 Uhr fand eine Zusammenkunft mit Seminaristen der Erzdiözese Freiburg im Priesterseminar statt. Der Papst hat im Anschluss das Präsidium des Zentralkomitees der deutschen Katholiken (ZdK) in Audienz empfangen. Am Abend hielt Benedikt XVI. dann eine feierliche Jugendvigil in Freiburg, womit sein offizielles Tagesprogramm

für den Samstag endete. Am Sonntag, dem 25. September um 10 Uhr nahmen mehr als 100.000 Menschen an dem feierlichen Gottesdienst auf dem Freiburger City-Airport-Gelände teil.

Beim anschließenden Mittagessen sprach der Papst mit den Mitgliedern der Deutschen Bischofskonferenz persönlich im Freiburger Priesterseminar über die jüngste Dialoginitiative der deutschen Kirche. Am Nachmittag um 16.20 Uhr fand eine Begegnung mit

den Bundesverfassungsrichtern statt. Anschließend folgte ein Treffen mit engagierten Katholiken in Kirche und Gesellschaft im Freiburger Konzerthaus, wo Papst Benedikt XVI. um 17.00 Uhr eine Rede hielt.

Vor dem Abflug des Papstes gab es um 18.45 Uhr auf dem Flughafen Lahr eine Abschiedszeremonie. Am Abend um 19.15 Uhr trat Papst Benedikt XVI. vom Flughafen Lahr die Rückreise nach Rom an. DBK/IK/A.P.

MAIN-TAUNUS/HOCHTAUNUS

Proslavljena Gospa – zaštitnica župe i 10. obljetnica folklor

Hrvatska katolička župa Main-Taunus/Hochtaunus (MTH) proslavila je u nedjelju 25. rujna svoju zaštitnicu Gospu Velikoga hrvatskog krsnog zavjeta, a u subotu 24. rujna i 10. obljetnicu folklor. Svečano misno slavlje u punoj crkvi Sv. Dionizija u Kelkheimu u tom je povodu predvodio glavni urednik Glasa Koncila mons. Ivan Miklenić u zajedništvu sa župnikom fra Marinkom Vukmanom. Prije misnog slavlja išlo se u ophodu od sakristije, dvorištem ispred crkve te u crkvu. U ophodu su išli ministranti te vjernici, pretežito mladi, obučeni u hrvatske narodne nošnje. Nosili su repliku lika Gospe Velikoga hrvatskog krsnog zavjeta koju su položili ispred oltara. Mons. Miklenić je uz prigodnu molitvu blagoslovio Gospin lik. Misnom slavlju pribivao je i konzul Generalnog konzulata R. Hrvatske iz Frankfurta

Misno slavlje predvodio je mons. Ivan Miklenić uz koncelebraciju fra Marinka Vukmana

„Slaveći danas zaštitnicu Gospu Velikoga hrvatskog krsnog zavjeta, sjećamo se veličanstene proslave 13 stoljeća kršćanstva u Hrvata, koja je započela u Solinu 12. rujna 1976. godine, a završila je veličanstvenim Nacionalnim euharistijskim kongresom 1984. godine u Mariji Bistrici. Bilo je to događanje kojemu je osobit znak dala

slavlja za sve je ispred crkve pripremljen domjenak. Mons. Miklenić je misna slavlja toga dana predvodio i propovijedao i u Bad Homburgu i u Bad Söndenu.

Večer ranije, 24. rujna, proslavljena je pod geslom „Oj Hrvatska, dok ti ime traje, čuvat ćemo tvoje običaje“ 10. obljetnica folklor u toj hrvatskoj župi, u Gradskoj dvorani u Kelkheimu. Među gostima bili su mons. Miklenić, konzul Sabljak, uime grada Kelkheima Wolfgang Männer, izaslanica grada Hattersheima za strane sugrađane Hrvatica Bosiljka Dreher i drugi. Fra Marinko je kazao: „Nadam se da se današnje voditeljice našeg folklor Dražena Brešić, Klara Banovčić i Martina Višić nisu umorile i da će i dalje s istim žarom i ljubavlju nastaviti vježbati našu djecu i mlade.“ U bogatom programu nastupile su odrasla i srednja folkorna skupina župe MTH, skupina muškaraca iz te župe s bečarcem i gangom, skupina žena također iz te župe s gangom te folklorne skupine hrvatskih katoličkih misija Offenbach, Frankfurt am Main i Mainz. Odrasla skupina župe MTH izvela je ples iz opere „Ero s onoga svijeta“ Jakova Gotovca, a na kraju su sve folklorne skupine otplesale Slavonsko kolo. Fra Marinko je Wolfgangu Männeru uime hrvatske župe MTH uručio ček od 1000 eura kao doprinos Hrvata te župe za socijalne projekte Kelkheima. Bina je prigodno bila ukrašena, a mogli su se vidjeti i stari kućanski i drugi predmeti, dok je skupina žena u narodnim nošnjama dočarala kako je nekad bilo prelo. Uz obilje jela i pića, pripremljena je i bogata tombola, a u zabavnom programu nastupio je Mate Bulić i glazbeni sastav „Delta“.

Tekst i snimke: Adolf Polegubić

Svečano je proslavljena 10. obljetnica folklor, kojega od početka uspješno vodi D. Brešić

Damir Sabljak. U uvodnoj riječi fra Marinko je kazao: „Poznato je da svaki dio naše zemlje, svaka naša pokrajina ima svoje omiljeno Gospino svetište. Sjetimo se Gospe Sinjske, Bistričke, Trsatske, Aljmaške, Voćinske, Tekijske, Olovske, Komušinske, Širokobriješke, Međugorske, Škrpelijske. Ali lik Gospe Velikoga hrvatskog zavjeta stariji je od svih zavjetnih i čudotvornih njezinih slika i kipova u svim tim crkvama. Tim likom označena je sva hrvatska crkvena povijest u znaku Marije. Zvonimirova Gospa, koja je devet stoljeća bila zaboravljena pod ruševinama u Biskupiji kod Knina, u ruševinama po kojima su gazili tuđinski osvajači i krvnici, postala je znakom buđenja hrvatske katoličke samosvijesti osobito u prošlom stoljeću.“ U propovijedi je mons. Miklenić istaknuo:

Gospa Velikoga hrvatskog krsnog zavjeta, koja je otkopana u ostacima bazilike podignute za vrijeme slavnoga hrvatskog kralja Zvonimira. Taj lik obilazio je naše župne zajednice i naše hrvatske katoličke misije u inozemstvu, kako bi se hrvatski vjernici podsjećali na početke i svoga narodnog krštenja, a i na važnost osobnog krštenja.“ Nakon obnove krsnih obećanja, fra Marinko je blagoslovio vjernike. Mons. Miklenić je molio posvetnu molitvu hrvatskog naroda Majci Božjoj. Misno slavlje uvećao je svojim izvrsnim pjevanjem župni mješoviti zbor pod vodstvom s. Magdalene Višić. Za orguljama je bio Hrvoje Barnjak, a tijekom jedne melodije i Edmund Majdak na gitari. Milodari toga dana bili su namijenjeni Caritasu za potrebe osoba s posebnim potrebama. Nakon misnog

U nedjelju 11. lipnja pomoćni biskup Mainza mons. dr. Ulrich Neymeyer pohodio je Hrvatsku katoličku misiju Offenbach am Main u kojoj je prigodi podijelio sakrament potvrde, a primilo ga je pedeset sedmero djevojaka i mladića. Svečano misno slavlje u crkvi Sv. Josipa u Offenbachu, poznatom kao njemačkom gradu kožne industrije, predvodio je mons. Neymeyer u zajedništvu s voditeljem misije, svećenikom Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja sa sjedištem u Splitu fra Petrom Vučemilom.

Pozdravnu riječ ocu biskupu uputila je krizmanica Anita Marić podsje-

tivši ga na intenzivno vrijeme pripreme krizmanika za sakrament sv. potvrde te kako su se odazvali i dali svoj novčani doprinos u iznosu od 720 eura projektu „Die Diaspora- Kinder- und -Jugendhilfe“ Bonifatiuswerka. O.Vučemilo je također pozdravnu riječ uputio ocu biskupu, krizmanicima, njihovim roditeljima i kumovima, te svima okupljenima. „Ovo je trenutak kad mladi primanjem sakramenta sv. potvrde svjedoče svoju pripadnost Isusu Kristu, Bogočovjeku, koji je došao na ovaj svijet da nas otkupi.“

„Radujem se da sam danas s vama i da vam mogu podijeliti sakrament

potvrde“, kazao je mons. Neymeyer u propovijedi, koji govori i hrvatski jezik. Potaknuo je krizmanike neka se otvore Duhu Božjem i budu Kristovi svjedoci u ovom svijetu. U prikaznim darovima prineseni su kruh, vino, voda, kalež i Biblija. Ocu biskupu su krizmanici darovali kožnu torubu u znak sjećanja na taj veliki njihov dan. Krizmanike su za sakrament pripremali o.Vučemilo i pastoralni referent Zvonko Orlović koji je ujedno ravnao misijskim zborom, a sakrament potvrde primila su i dvojica njegovih sinova Ivan i Dominik, dok je za orguljama bila Kornelija Nikolić. **Tekst i snimka: A.P.**

Krizmanici s mons. dr. Ulrichom Neymeyerom, fra Petrom Vučemilom i pastoralnim referentom Zvonkom Orlovićem

IN MEMORIAM

Vidan Dominković

Nedavno je u gradskoj bolnici u Bayreuthu, u sjevernoj Bavarskoj, preminuo Vidan Dominković u 67. godini života. Rođen je u Vidovicama u Bosanskoj posavini. Godine 1968. došao je u Njemačku. U početku je bio sam, a kasnije je došla i supruga Vera i nastanili su se u tom bavarskom mjestu. Tu je radio u tvornici konaca gdje je zaradio mirovinu. Dugo je godina bolovao. Prije četiri godine umro mu je sin koji je imao dvadeset godina. Ima dvije kćeri od kojih jedna s obitelji živi u Županji, a druga s obitelji u Bayreuthu. Sahranjen je na gradskom groblju u Bayreuthu. Redovito je pohađao misu u hrvatskoj zajednici. Pogrebne obrede predvodili su dekan njemačke crkve Schlosskirche Siegbert Keiling i voditelj Hrvatske katoličke misije Nürnberg o. Mato Križić.

Pavo Mikić

OBAVIJESTI

E-tečaj hrvatskoga jezika

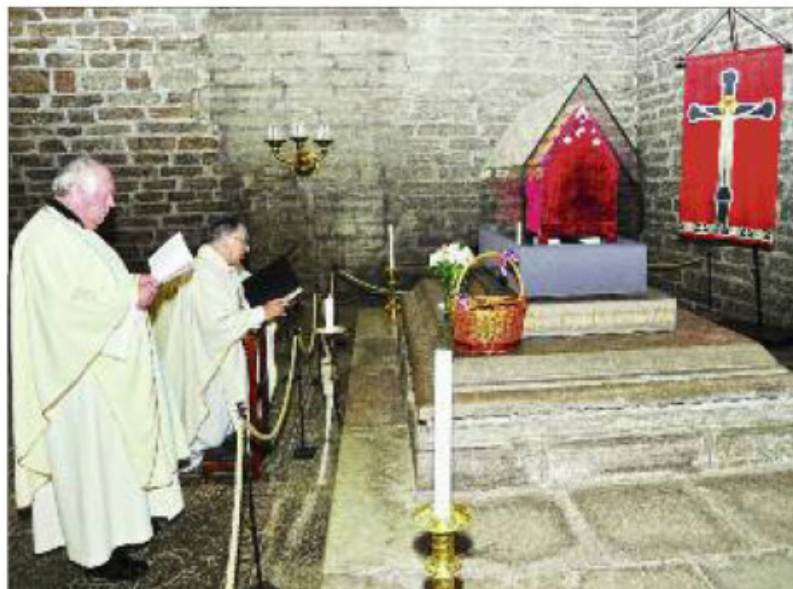
Sveučilište u Zagrebu, Hrvatska matica iseljenika i Sveučilišni računski centar „Srce“ organiziraju Hrvatski internetski tečaj HiT 1, e-tečaj hrvatskoga jezika za početnu razinu učenja. Tečaj je namijenjen osobama koji hrvatski jezik ne znaju ili znaju samo osnove hrvatskoga, a odvijat će se od 12. rujna do 4. prosinca 2011. HiT 1 se sastoji od 7 nastavnih cjelina u sustavu MoD (utemeljen na Moodleu), 150 nastavnih aktivnosti, 24 sata online nastave uživo koju vode iskusni lektori, stručnjaci za hrvatski kao ini jezik. Za iscrpnije informacije, kao i za slanje obrasca za prijavu na tečaj, možete se javiti na e-mail adresu: ecroatian@gmail.com

VADSTENA

Hodočašće Birgitti Švedskoj

Birgitta Birgersdotter, spisateljica, teologinja, utemeljiteljica duhovnog reda, svetica i zaštitnica Europe, rođena je 1303. Točno mjesto njezina rođenja nije utvrđeno, ali postoje dvije teorije. Sveta Birgitta (hrv. oblik Brigita) potječe iz najuglednijih obitelji svoga vremena. Njen otac bio je vitez i član kraljeva vijeća. Njena majka potječe iz kraljevske obitelji Folkunga. Već kao dijete, Birgitta je primala ukazanja. U ukazanjima je već kao sedmogodišnje dijete vidjela Gospu, a kao desetogodišnjakinja i mučenog Isusa. Kada je Birgitti bilo jedanaest

i prostitutkama iz Stockholma, kojima je nalazila poslove i pomagala da se udaju. U ukazanjima je dobila zapovijed da osnuje novi red te podigne samostan i za muškarce i za žene. Godine 1346. kralj Magnus Erikson je u svojoj oporuci darovao samostanu kraljevsko imanje Vadstena te čitav niz drugih privilegija, uz obećanje da će biti pokopan u samostanskoj crkvi. Godine 1349. Birgitta putuje u Rim da bi slavila Svetu 1350. godinu i da bi od pape dobila dopuštenje da podigne samostan. Ne suzdržava se kritizirati pojave koje je smatrala pogreš-

Ravnatelj fra Josip Bebić i vlč. Vladimir Švenda u ovogodišnjoj molitvi pred sarkofagom sv. Birgitte Švedske

godina umrla je njena majka. Od tada je o Birgitti skrbila jedna rođakinja. S trinaest godina otac je, protiv njene volje, udaje za osamnaestogodišnjeg viteza Ulfa Gudmarssona. Vjeruje se da je Birgittina želja bila da živi kao djeвица. Poznato je da je njena vjera snažno utjecala i na njezina muža koji je i sam bio dobar vjernik. Supružnici u prvih godina braka živjeli u potpunoj suzdržanosti. Mladi bračni par hodočastio je i u Nidaros u Norveškoj te u Santiago de Compostela. Birgitta je rodila osmero djece, četiri dječaka i četiri djevojčice. Ulf umire 1344. Nakon muževe smrti Birgitta je razdijelila svo svoje imanje nasljednicima i siromasima, obukla vrlo skromnu odjeću i počela živjeti vrlo jednostavno. Već ranije je Birgitta skrbila o siromašnim djevojkama, djeci pa čak

nima kao niti zahtijevati da se papa vrati u Rim (iz Avignona). U jednom ukazanju vidjela je da će se papa i car susresti u Rimu. Uistinu, godine 1368. papa se vratio u Rim gdje se u listopadu susreo sa carem Karlom IV. Papa je 1370. potvrdio Birgittino pravilo Reda. Godine 1371. Birgitta putuje u Svetu zemlju, a 1372. Birgittin sin Birger Ulfsson imenovan je Vitezom Sv. Groba Jeruzalemskog. Nakon povratka iz Svete zemlje Birgitta umire 1373. u Rimu, u svojoj kući na Piazza Farnese. Papa Bonifacije IX. proglašava Birgittu svetom godine 1391., a papa Ivan Pavao II. proglašava ju, zajedno s Katarinom od Siena i Edith Stein, zaštitnicom Europe.

Red Presvetoga Spasitelja, poznatiji kao Birgittinski red, aktivan je još i danas i ima samostane u više zemalja

Sliku sv. Birgitte naslikao je Hrvat Davor Zavko

u Europi. Sveta Birgitta je osobno dala detaljne nacрте samostanske crkve te opise odora za redovnike i časne sestre, a te opise i nacрте primila je kroz ukazanja. Gradnja crkve u Vadstenu započeta je još za Birgittina života, prema njenim nacртima. Birgitta nikada nije vidjela ni crkvu ni samostan jer je tek nakon smrti donešena u Švedsku. Danas se crkva u Vadstenu smatra jednom od najljepših ali i najvećih srednjovjekovnih, crkava u Švedskoj. Uz oltar crkve stoji i sakro-fag sa relikvijama sv. Birgitte koji je uvijek dobro posjećen i od vjernika i od turista.

Svake godine krajem svibnja Hrvati iz Švedske hodočaste sv. Birgitti. Ova hodočašća redovito predvode ugledni gosti iz domovine među kojima su bili kardinal Josip Bozanić, kardinal Vinko Puljić, nadbiskup Nikola Eterović, biskup Ratko Perić, biskup Franjo Komarica, biskup Mile Bogović i drugi.

Hrvati iz Švedske nedavno su hodočastili dvanaesti put sv. Birgitti u gradić Vadstena gdje je Birgitta krajem XIV. stoljeća dala izgraditi velebnu crkvu. Ovogodišnje hodočašće predvodio je ravnatelj dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu fra Josip Bebić. Vrhunac je hodočašća, kao i svake godine, sv. misa koja se slavi u spomenutoj Birgittinoj crkvi. Kao i svake godine, crkva Sv. Birgitte je, unatoč svojoj veličini, bila ispunjena do zadnjeg mjesta, a nemali je broj i onih koji su morali stajati. I ove godine koncelebrirali su svećenici hrvatskih katoličkih misija u Švedskoj: delegat za hrvatsku ◆

FRANKFURT AM MAIN

Personalne promjene

Na misnom slavlju, koje je u katedrali Sv. Bartolomeja u Frankfurtu na Majni, u nedjelju 4. rujna predvodio župnik Hrvatske katoličke župe oca Ante Antića u Frankfurtu fra Petar Klapež, dušobrižnik fra Ante-Krešo Samardžić se oprostio od zajednice, a fra Marko Domazet Lošo u toj je zajednici preuzeo službu dušobrižnika. Sve je na početku pozdravio o. Klapež podsjetivši kako je o. Samardžić u Frankfurtu djelovao dvanaest godina te odlazi na službu dušobrižnika u Hrvatsku katoličku misiju (HKM) München. O. Domazet Lošo dolazi u Frankfurt sa službe dušobrižnika u HKM Köln, gdje je djelovao od 1. lipnja 2008. godine.

Na kraju misnog slavlja u ime župnog vijeća o. Samardžiću je zahvalio predsjednik vijeća Franjo Akmadža, a u ime Hrvatskoga dušobrižničkog ureda u Frankfurtu i delegata vlč. Ivi-

ce Komadine dr. Adolf Polegubić koji je ujedno pročitao dekrete pomoćnog biskupa mons. Thoma Löhra i uručio ih dušobrižnicima. Mons. Löhr u dekretu podsjeća kako je o. Samardžić u Frankfurtu djelovao kao angažirani i cijenjeni dušobrižnik te kako je upravo ta hrvatska zajednica jedna o najjačih i najaktivnijih zajednica drugih materinskih jezika u biskupiji Limburg. „Crkveni život hrvatske zajednice u mnogočemu je primjer i ohrabrenje za pastoral i život zajednica u biskupiji Limburg.“ Ujedno je mons. Löhr o. Domazetu Lošu poželio plodno pastoralno djelovanje u Frank-

Za vrijeme oproštaja i uvođenja: (desno) o. Samardžić i o. Domazet Lošo

furtu. U ime svećenika i časnih sestara zahvalnu riječ o. Samardžiću i riječi dobrodošlice o. Domazetu Lošu uputio je župnik o. Klapež. Na kraju je svima na suradnji zahvalio o. Samardžić kazavši pritom kao je zahvalan Bogu za dvanaest godina djelovanja u toj zajednici. Ujedno je potaknuo vjernike neka mole za svoje svećenike da dosljednije služe Bogu. Misno slavlje uveličao je župni zbor „Mato Lešćan“ pod vodstvom s. Pavlimire Šimunović.

Tekst i snimka: Adolf Polegubić

Snimka: A. Matijević

BERLIN

Oproštaj i predstavljanje

Nedavno su na nedjeljnom misnom slavlju u Hrvatskoj katoličkoj misiji (HKM) u Berlinu riječi zahvale upućene misijskom dušobrižniku fra Stipi Čirku (lijevo), koji je otišao na mjesto voditelja HKM Köln. Prigodnu riječ uputio mu je voditelj misije fra Petar Čirko i predsjednica župnog vijeća Marija Kolak. Fra Stipe Čirko oprostio od vjernika u sve tri crkve gdje se služba Božja slavi na hrvatskom jeziku. Istovremeno s fra Stipinim oproštajem i odlaskom, u HKM Berlin stigao je iz domovine mladi svećenik fra Ivan Ante Rezić.

www.hrvatskiglas-berlin.com

✦ pastvu u Skandinavskim zemljama i voditelj misije u Stockholmu mons. Stjepan Biletić, voditelj misije u Jönköpingu vlč. Drago Čumurdžić, voditelj misije u Malmöu vlč. Vladimir Švenda te voditelj misije u Göteborgu vlč. Ilija Janjić. Gost hodočašća bio je i fra Henrik Roelvink, ekumenski teolog u Švedskoj. U pozdravnom govoru mons. Biletić je sve hodočasnike podsjetio na geslo hodočašća „Uči me Gospodine svomemu putu, da hodim u istini Tvojoi“. „Na hodočašće smo došli sa svim svojim radostima, ali i žalostima, problemima i nedoumicama. Unatoč tomu, mi nismo ni očajni ni bez nade.“ Mons. Biletić je pozvao nazočne vjernike da s pouzdanjem mole za zagovor sv. Birgitte te majke Marije.

Kao i ranije, svi su se sjetili i vlč. Stipe Šošića, koji je nedavno preminuo. U propovijedi je ravnatelj o. Bebić govorio o Božjoj ljubavi koja nikad ne prestaje niti se smanjuje. Svaki vjernik joj se s pouzdanjem može prepustiti. I u trenutku najvećih teškoća treba znati da je Bog uz nas i da nas ljubi. Brojni sveci pokazali su da nas Božja ljubav okružuje i u nezamislivo teškim životnim situacijama. U toj ljubavi uvijek se može naći nova snaga i nova radost. Za jednog vjernika podjednako je važno živjeti u stalnom dodiru s Bogom. Ljudi što slijede riječi vjere koju ispovijedaju, zavjete koje su dali Bogu, braći i supružnicima, te obveze koje su preuzeli prema djeci i bližnjima, ne trebaju se plašiti u trenutku ka-

da zazovu Boga u pomoć. Vjernici su važan signal svjetlosti društvu u kojem žive i ljudima koje susreću, kazao je. Tijekom misnog slavlja pjevao je zbor misije Jönköping pod vodstvom Therese Sebastian, uz pratnju orguljašice Kristine Sebastian.

Program hodočašća – prema tradiciji – nastavljen je zabavom i koncertom odabrane glazbe. Ove godine je za hodočasnike nastupio mladi pjevač Miro Lipovac iz Jönköpinga te folklorna skupina „Plitvice“, čiji su članovi pokazali zavidno poznavanje hrvatskih narodnih plesova unatoč činjenici da najmlađi član grupe ima samo pet godina, a najstariji samo deset!

D. Z.

Snimke: M. Orlovac

POLJSKA

Upoznavanje poljskih društvenih i crkvenih prilika

Referat za pastoral katolika drugih materinskih jezika Biskupije Mainz, pod vodstvom referenta Berndta Krämera, i ove je godine organizirao studijsko putovanje za pastoralne djelatnike tih zajednica. Tako su od 28. kolovoza do 2. rujna putovali po drugi puta u Poljsku. U skupini je bilo 38 sudionica i sudionika, uglavnom iz Biskupije Mainz, a od toga broja 12 Hrvatica i Hrvata. Letjelo se od Frankfurta do Gdanjska, a sudionici su bili smješteni u hotelu „Muzyka“, u samome središtu grada.

U ponedjeljak 29. kolovoza su se upoznali sa središnjim znamenitostima Gdanjska: s „Kraljevskom ulicom“ (Königlicher Weg), Arthushofom i Marijinom ulicom. Posjetili su velebne crkvene građevine: crkvu Sv. Martina, crkvu Sv. Brigite i crkvu Sv. Katarine. Protonotar Bogdanowicz nakon objeda sudionike je u jednom restoranu upoznao s crkvenom situacijom u Poljskoj. Pitanja nakon kratkog izlaganja odnosila su se na pastoral mladih, školski vjeronauk i svećenička zvanja. I poljski pastoral zastaje pred pitanjem pastora mladih i kuša iznaći što bolje putove kako bi zaustavio sve prisutniju sekularizaciju.

U utorak 30. kolovoza posjetili su katedralu u Oliwi, najdužu katedralu u Poljskoj (107 m). Nakon liturgijskog slavlja razgledali su katedralu i njezine sporedne oltare i kapelice, a potom je slijedio koncert na orguljama. U toj se katedrali nalaze jedne od najznamenitijih orgulja na kojima sami glazbeni virtuosi imaju čast svirati djela crkvene glazbe. Odvezli su se zatim u Gdyniu, a odatle brodom u Helu, danas poluotok i turističko mjesto na Istočnom moru, a nekada važno vojno-strateško mjesto koje je tek nedavno dostupno turistima. S njegovog svjetionika može se dobro vidjeti Gdanjski zaljev. Tu se nalazi najstarija gotička crkva, danas muzej ribarstva te „Muzej (vojne) obrane“.

U srijedu 31. kolovoza su posjetili Malbork (Marienburg), najveću europsku građevinu iz opeke. Tu je bilo i sjedište njemačkog viteškog reda. Malbork je tijekom povijesti mijenjao vlasnike: Poljake, Nijemce i Švedane. Bio je zu glavno središte viteškog reda, ali kasnije kao vojarna i kao meta

Sudionici putovanja ispred „Spomenika braniteljima obale“ u Gdanjsku. Spomenik podsjeća na obranu poljskih vojnika Westerplatte na početku Drugoga svjetskog rata.

ratnih razaranja, opet je bio obnavljan. Danas je u dobroj mjeri obnovljen i predstavlja turističku atrakciju za sve narode. Popodne su posjetili Frombork (Frauenburg), mjestance od 2700 stanovnika i tzv. biser Sjevera. Nalazi se 30 km istočno od Elblanga

Tijekom studijskog putovanja bilo je riječi o pastoralu mladih, školskom vjeronauku i svećeničkim zvanjima u Poljskoj. I poljski pastoral zastaje pred pitanjem pastora mladih i kuša iznaći što bolje putove kako bi zaustavio sve prisutniju sekularizaciju.

i 12 km od ruske granice. Mjesto je poznato po Nikoli Koperniku, koji je tu od 1505. pa do smrti 1543. živio i radio i napisao svoje životno djelo dokazujući heliocentrični sustav, tj. kako se Zemlja okreće oko svoje osi i oko Sunca.

Četvrtak, 1. rujna, za Gdanjsk, Poljsku, Europu, pa čak i za cijeli svijet, jest povijesni datum: napad njemačkog broda na poljsko skladište oružja u Gdanjskoj luci (Westerplatte) i pogibija poljskih vojnika, uzima se službeno za početak Drugoga svjet-

skog rata. Poljaci su taj dan obilježili svečanom komemoracijom: polaganjem vijenaca pred spomenikom na Westerplatti u ranim jutarnjim satima, točno u vrijeme kad se dogodio povijesni napad. Ispod spomenika na velikom panou pisalo je na poljskom jeziku: „Nikada više rata!“ Popodne toga dana su posjetili Sopot (Zoppot), gradić u Gdanjskom zaljevu, koji zajedno s Danskom i Gdyniom (Gdingen) čini trograđe (Trójmiasto). Kvalitativna razlika spram drugih dvaju mjesta, koja žive od trgovine, industrije i brodogradnje, Sopot je slikovito mjestance koje zbog svoje klime i termalnih kupki poglavito živi od turizma.

Zadnjeg dana putovanja, 2. rujna, na putu prema zračnoj luci posjetili su Nadbiskupijski centar za rekollekciju u mjestu Straszynu, u kojem se slavila sv. misa. Gdanjsk je grad plemenite smole jantara, izvrsnih arhitekturnih spomenika, stjecište povijesnih putova i interesa. U njemu se zrcali mješavina različitih kulturnih rukopisa i povijesnih konflikata. Studijsko im je putovanje omogućilo i ugodno druženje i još bolje upoznavanje, kao i mnogobrojne kulturno-umjetničke, povijesne i religiozne dojmove.

M. Valjan

Tajna života u ozračju suvremenog odnosa znanosti i vjere

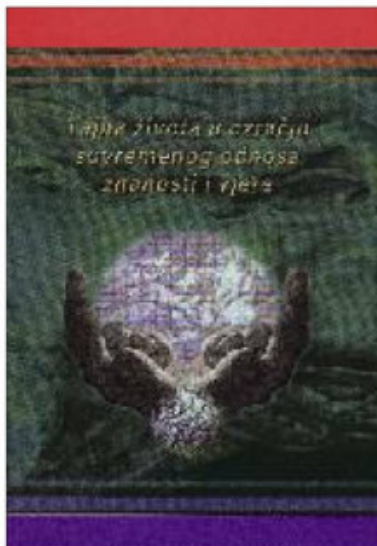
„Tajna života u ozračju suvremenog odnosa znanosti i vjere“, zbornik radova, *Diaspora croatica* knj. 16, Hrvatski dušobrižnički ured, Frankfurt am Main, 2011., 196 str.

Tajna života u ozračju suvremenog odnosa znanosti i vjere, naziv je zbornika radova s Godišnjega pastoralnog skupa hrvatskih pastoralnih djelatnika iz Zapadne Europe, održanog od 11. do 14. listopada prošle godine u Bergisch Gladbachu, u organizaciji Hrvatskoga dušobrižničkog ureda iz Frankfurta na Majni. To je ujedno dvanesti po redu zbornik radova sa spomenutih skupova.

Dr. Tonči Matulić u prvom predavanju objavljenom u zborniku govori o suvremenoj dinamici odnosa znanosti i vjere pod vidom izazova i perspektive, a u drugom predavanju govori o tajni života u ozračju znanstveno-tehničkog napretka pod vidom ovladavanja životom i/ili služenja životom. Dr. fra Luka Tomašević u svojim predavanjima govori o ljudskom životu i odgoju spolnosti kao služenju životu. „Moralno-etičke implikacije stare i nove eugenike“ naziv je predavanja dr. Ivana Kešine i Duška Jelaša. U zborniku je i predavanje dr. Ivana Kešine o bioetičkim dvojicama suvremene medicine. Na kraju svakog predavanja je i sažetak na njemačkom jeziku.

Predgovor je u ime izdavača i organizatora skupa napisao tadašnji delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj, a sadašnji ravnatelj dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu fra Josip Bebić koji ističe: „Teološki pojmovi o životu, o čovjeku, o Bogu i pojmovi kojima se koristi suvremena znanost, na prvi su pogled potpuno neusporedivi, drukčiji, jedni drugima strani. Crkvi se k tomu često predbacuje da ne ide ukorak s modernom znanosti i tehnologijom, da je staromodna te da se ne može nositi s novim znanstvenim dostignućima. Umovi okupljeni na ovome skupu i članci u ovome zborniku umnogomu su odgovorili na pitanje: Može li se znanost promatrati odvojeno od vjere i može li vjera opstati bez razuma? Kad nas iz svijeta znanosti zaspju pojmovima kao što su: kloniranje, umjetna oplodnja, surogat majka, cijepanje embrija, genski modificiran organizam, mikročipiranje i slično, uz

dužno poštovanje svakom napretku, onaj kojemu to nije struka gotovo da se smrzne. Nadalje, u teoriji znanstveno mogućeg stoji da će se djeca rađati bez genetskog oca ili bez majke, sa samo jednim tjelesnim ocem. Neki idu tako daleko govoreći da će dijete u istom imati i oca i majku. Mnogi svjetovni bioetičari pak razmišljaju da sve što je tehnički izvedivo jest etički i

dopustivo. Nasuprot tomu valja reći da kršćanska etika jasno ističe da sve što je tehnički izvedivo nije uvijek moralno i dopustivo. Tijekom prošlog i u ovome stoljeću svjedoci smo da neke znanstvene metode čine sve za poboljšanje kvalitete ljudskoga života, a iskustvo pokazuje da se čovječanstvo 'koprca' u rascijepu između materijalnog i duhovnog te da mu upravo zbog kvalitete života nikad nije bila potrebna duhovna komponenta nego što mu je potrebna danas."

„Ljudi koji gledaju, ljudi koji žele vidjeti i čuti što se oko njih događa, ljudi koji vjeruju u Boga, ljudi koji traže istinu, sve češće sebe hvataju u ulogu glasnogovornika ljudskoga dostojanstva“, ističe dr. Matulić dodajući: „Tajna života u kršćanskom poimanju, ali kudikamo više u kršćanskom svjedočenju, neodvojiva je od tajne bo-

žanskoga života koji nam je darovan u Isusu Kristu po Duhu Svetome. Kršćansko shvaćanje života nije, pa onda ni ne smije biti, pozitivističko shvaćanje u smislu modernih čovjekovih težnji za ovladavanjem i kontroliranjem života. Kršćansko shvaćanje života je utemeljeno u osobi Isusa Krista koji nam šalje obećanoga Duha Branitelja po kojemu više ne živimo starim, nego novim životom koji nam je darovan“, ističe dr. Matulić.

Dr. fra Luka Tomašević podsjeća kako je danas tu i pitanje razvoja biomedicinske znanosti i njezine moći, zbog čega se pitanje dostojanstva čovjeka ili dostojanstva ljudske osobe ponovno nameće kao krucijalno pitanje samoga života, ali posebice ljudskog života. „I koliko god pojam dostojanstva ljudske osobe bio utemeljen, o njemu se i nadalje živo raspravlja“, istaknuo je dr. Tomašević dodavši kako se pritom postavlja i pravo pitanje nije li riječ o dvostrukom pleonazmu, i nije li dovoljno govoriti samo o dostojanstvu osobe.

Dr. Kešina napominje kako nasuprot stajalištima laissez faire – ideologije, koja se temelji na ideologijama ekstremnog individualizma i tehnicizma, za koju nema objektivnog morala, u radu se ističe stajalište o čovjeku kao etičkom biću, koje na temelju suada pravnog uma dolazi do spoznaje naravnog moralnog zakona koji se stalno nameće i čini osnovu sveukupnog morala. „Taj zakon može razaznati svaki normalan čovjek koji se pravilno služi svojim umom. Na kraju biva vidljivo kako se eugenika, nova, kao i stara, u svojim posljedicama razotkrila kao pseudoznanost, tj. znanost stavljena u službu ideologije na znanstven način.“ Zbornik radova daje kvalitetan hrvatski inozemni doprinos razvoju hrvatske teološke misli te će biti posebno od koristi pastoralnim djelatnicima, ali i svima koje zanima ta po mnogo čemu izazovna tematika. Rješenje naslovnice i ovoga je puta uspješno ostvarila Romana Kašaj.

Adolf Polegubić

Napisala i priredila: Željka Čolić

Drage mlade čitateljice i čitatelji!

Slistopadom je stigla jesen i već se približavamo jesenskom odmoru. Za dobro raspoloženje i opuštanje ovoga smo vam puta pripremili jesensku priču. Budite nam i dalje dobro. Neka vas posluži dobro vrijeme i uživajte u prekrasnim bojama jeseni.

Zanimljiva priповijest

Jesensko lišće

Kiša pada. Tmurni su se oblaci objesili na nebu i zavili sve oko sebe u neko žalosno sivilo. Iako je bilo jutro, sunce se skrilo iza tamnog neba.

Marijan žalosno pogleda kroz prozor promatrajući kapljice kiše kako klize po prozorskom staklu. Ah, ova bezvezna kiša, kad će konačno prestati, pomisli Marijan, baš ne volim kada je ovako. Mama, primijetivši njegovu neobično tiho ponašanje, upita ga: „Zlato, što je? Nisi mi nekako dobre volje? Jel' te nešto muči?“ Marijan uzdahne: „Ovo vrijeme je strašno. Volio bih da je sunčano i toplo, pa bih se mogao igrati u vrtu. Ovako je dosadno.“ Mama će na to s osmijehom: „To je jesen. Dani postaju hladniji. Kiša češće pada. Drveće gubi lišće. Ali i u jesen se možeš lijepo igrati vani, vidjet ćeš.“ „Da, da, znam“, nestrpljivo će Marijan, „ali ne znam zašto je Bog stvorio jesen, sasvim je suvišna.“ „Ne, u prirodi nije ništa suvišno, sve ima svoj razlog. Bog je stvorio četiri godišnja doba“, objasni mama, „jer priroda, a to znači drveće, cvijeće, voćke, trebaju svoje vrijeme. U proljeće se sve budi, sve počinje iznova rasti.

To ti je priprema za ljeeto, kad bude jako vruće. A, jesen znači smirivanje. Priroda se priprema na hladnoću, na zimu koja će uskoro nastati. To ti je kao neki krug, koji se svake godine ponavlja.“ Marijan se zamisli: „Znači, drveće odbacuje lišće da napravi mjesta za snijeg ili?“ „Da, moglo bi se tako reći“, odgovori mama i nastavi sa smješkom, „ali i u jesen se možeš isto lijepo igrati u vrtu. Kad kiša prestane, idemo skupljati lišće i vidjet ćeš da je vrlo zanimljivo, a možeš ga ne samo lijepiti, nego i bojati“. Poslije podne, kad je kiša prestala, dan je već izgledao ljepši. Sunce se pojavilo i bacalo svoj sjaj na šarenilo lišća na krošnjama. Marijan, toplo obućen i u gumenim čizmama je hodao s mamom kroz vrt i promatrao lišće na drveću. Krenuo je u skupljanje razli-

tih oblika lišća. Iznenadeno je ustanovio da ima malih, velikih, širokih, uskih listova u smeđoj, žutoj ili crvenkastoj boji. Marijan, držeći cijelu hrpu lišća u rukama, oduševljeno će: „Mama, vidi, svi su različiti – niti jedan nije isti. Napraviti ću od njih cijeli album, naravno od onih najljepših.“ I tako je zadovoljno ponio tu hrpu lišća sa sobom u sobu. Sljedeći dan je bio sunčan. Mari-

jan pojuri u vrt u potrazi za što ljepšim lišćem. Dok je mama pokušala grabljicama skupljati lišće na hrpu da očisti vrt, Marijan bi radosno i veselo projurio kroz tu nakupinu lišća i promatrao kako se ponovno razleti kroz zrak. Nakon nekog vremena, mami dojadi ta igra, pa reče: „Marijane, dosta je sa skakanjem po lišću, sad bi mi mogao pomoći sakupljati da ga mogu baciti u kantu za otpad.“ Marijan zastane i krikne: „O neee, mama, pa ne možeš baciti tako lijepo lišće u otpad. Neću imati što za skupljanje!“ Mama se nasmije: „Ne boj se, ima i bit će tu lišća, koliko hoćeš, ali sad moramo rješavati ovu hrpu, jer će nam vrt bit

pun lišća.“ Marijan se usprotivi: „Ali ti si rekla da mogu sakupljati lišće, a sad ga hoćeš baciti, pa to ne ide!“ Mama ga zagrlji i objasni: „Gle, svaki dan lišće pada s drveća i bit će ga previše u vrtu, a ti opet ne možeš sve ovo lišće ponijeti u kuću. Zamisli kako bi izgledala tvoja soba. Donesi jednu posudu u koju možeš staviti ono lišće, koje želiš upotrijebiti za svoj album. Za danas bi to bilo dosta, a sutra možeš opet skupljati novo lišće. Ali ovo ostalo moram počistiti. Je li to u redu?“ Marijan se nasmiješi: „Dobro, danas ću uzeti jednu od tvojih posuda iz kuhinje, a mogu li sutra uzeti jednu, koju ja želim?“ Mama radosno pristane, a Marijan još radosnije pomisli kako će sutra uzeti onu veliku maminu košaru za veš, u koju može stati doista puno, puno lišća ...

Digitalni naraštaj

Pitanje je što će uistinu ostati od digitalne zbilje i hoće li se digitalni zapisi uopće moći rekonstruirati za nekoliko desetljeća. Ili to više neće biti toliko ni važno?!

Još od šezdesetih godina prošloga stoljeća ustalio se običaj da se pojedine naraštaje (generacije) mladih nazove osobito znakovitim nazivom: „šezdesetosmaši“, „Woodstock-generacija“, „rock & roll- naraštaj“, „pop-naraštaj“, „punk-naraštaj“, „šminkeri“, „generacija X“, „zlatni naraštaj“, „papinski naraštaj“, „internet-naraštaj“, „facebook-generacija“... Današnju mladež se označava kao „facebook-generaciju“. Naziv dakako ne izriče sve što bi trebao, jer u međuvremenu preko te društvene mreže komuniciraju i stari i mladi (koriste je zasad oko 800 milijuna ljudi diljem svijeta). Slikovitiji i izričiti naziv za današnju mladež jest „digitalni naraštaj“ ili „digitalna generacija“. Taj naziv izriče više o današnjoj mladeži kao onoj kojoj suvremeni digitalni mediji, osobito komunikacijski, pa i tehnički, svakodnevni i uglavnom lagani za uporabu i upravljanje. Primijetno je kako već djeca u dječjim vrtićima bez puno truda ovladavaju različitim digitalnim uređajima, kao što su pametni telefoni, ipadi, prijenosna računala, uređaji za igranje... Razvitak digitalne tehnologije je u punom jeku, iako se to može još uvijek smatrati početkom u odnosu na ono što nas čeka u sljedećim godinama i desetljećima. „Digitalni naraštaj“ gotovo se rađa i živi s digitalnim uređajima, kao što su se raniji naraštaji rađali i živjeli s radijskim i televizijskim prijemnicima, s telefonima, s mnoštvom različitih uređaja za slušanje glazbe, i na koncu dakako s računalima, mobilnim telefonima itd.

Što se krije iza digitalne tehnologije?

S druge pak strane većinu mladih uopće ne zanima što se krije iza digitalne tehnologije. Vrlo malo ih zna niti ih zanima kako se proizvodi struja i odakle dolazi. Čovjek se više ne može ni nasmijati kada djeca i mladi odgovaraju da se voće, povrće, mlijeko i mnogi drugi proizvodi prave – u supermarketu. Digitalni naraštaj živi više u svojoj digitalnoj (virtualnoj) zbilji nego u svome stvarnom prirodnom okolišu. Taj okoliš je međutim stvaran,

opipljiv, težak, a često okrutan i neizvjestan. Digitalni naraštaj ga često doživljava neprijateljskim, što u manje-više redovitim vremenskim razmacima izaziva sukobe, pa i prave male ratove. Proteklo ljeto je pokazalo nekoliko drastičnih primjera za takve sukobe. Nemiri mladih u Londonu i u nekim drugim engleskim gradovima dosegli su u nekoliko dana razinu maloga građanskoga rata, kojeg su, kao i svaki rat, pratili nasilje, pljačka i pa-

Facebook je omiljena socijalna mreža kod mladih, ali i mjesto na kojem se može brzo postati meta ugnjetavanja

lež. Bio je to čak izazov i signal i za jednu zrelu i čvrstu englesku demokraciju. Prosvjedi su se munjevito proširili upravo preko digitalnog komuniciranja. Iste te digitalne naprave (video kamere i druge) stajat će mnoge nasilnike, provalnike i pljačkaše oštih zatvorskih kazni. Digitalna komunikacija ostavlja iza sebe i digitalne otiske, koji se bez poteškoća očitaju i slijeđe. Već poznata autonomaška grupacija mladih iz ideoloških razloga pali diljem Njemačke te u nekim drugim europskim zemljama na stotine luksuznih, ali i drugih automobila. Mladi grčki i španjolski naraštaji prosvjeduju protiv mjera štednje svojih vlada, koje su uspjele do grla zadužiti čak nekoliko sljedećih naraštaja. Posljedice takve politike su nezaposlenost, bezperspektivnost, nasilje, kriminal... Ne ulazeći dublje u socijalne i političke uzroke tih nemira, valja jasno kazati da ništa ne može opravdati nasilje prema drugima i njihovom imovinom. Za osudu su kako potezi nezasićenih bogataša i financijskih špekulanata, kao i zloćestih autonomaških ljevičarskih ideologa i piromana. I jedni i drugi rade zapravo na globalnom ponavljanju 11. rujna 2001.

Zločinačko ubojstvo jednog norveškog psihopata nad 69 mladih ljudi, gotovo djece, i nad nedužnim prolaznicima, ne može se ama baš ničim opravdati. To je zločin koji vapije u nebo i koji zaslužuje primjerenu kaznu.

Pozitivni primjer Svjetskoga dana mladih

Pozitivni primjer ljetnoga okupljanja mladih bio je Svjetski dan mladih u Madridu s papom Benediktom XVI. Osim šačice mladih koji su prosvjedovali protiv Pape, stotine tisuća mladih je pjevalo, plesalo, razgovaralo, molilo, uživalo... Digitalni naraštaj označava s jedne strane djelomične spremnost na nasilje, čak na rasiističke i nacističke ispade, pa i zločine, ali s druge strane označava i snažni pacifizam, miroljubivost, ekološku svijest, pravednost... Digitalni naraštaj ne sjedi samo pred svojim digitalnim uređajima i igračkama. On iskušava i isprobava, kako u osobnom životu (u ljubavnoj vezi, braku ili obitelji), tako i u poslovnom životu, u odgoju, u vjerskoj praksi. Sve novo se iskušava i isprobava. Nema tabua. Nema nedopuštenih ili zabranjenih tema odnosno stvari i pojava. U digitalnom svijetu nije više presudna tjelesna nazočnost. Nije važno niti vrijeme: dan ili noć, odmor ili škola, studij. Kod mnogih vrijedi geslo: „Jesi li vidio ovo?“ Mnogi puštaju da drugi (tisuće) imaju udjela u njihovu životu ili ukusu, ali se ne zahitjeva njihova reakcija, jer ih se ne želi nervirati. Sve je dragovoljno. Često se ne razlikuje dostatno „osobno“ odnosno „privatno“ i „javno“. Digitalna pozornica je i prilika za predstavljanje samodopadnih, narcisoidnih, sebičnih pa i psihopatski bolesnih osoba. Nisu za potcijeniti niti druge opasnosti, kao što je „cyber-mobing“.

Digitalni naraštaj ne živi osobito drugačije od mnogih prethodnih drugačijih mladih naraštaja. Ono što ih sve povezuje jest činjenica da mladi traže sebe, te da će mladost kad-tad proći. Pitanje je međutim što će uistinu ostati od digitalne zbilje i hoće li se digitalni zapisi uopće moći rekonstruirati za nekoliko desetljeća. Ili to više neće biti toliko ni važno? T.G.

(Nastavak sa str. 4)

Crkva je tu da otvori novi život

njezina sina. Navečer 23. rujna u sjemeništu u Erfurtu Sveti se Otac susreo sa žrtvama spolnoga zlostavljanja svećenika i crkvenih službenika, te im izrazio svoje suosjećanje i blizinu zbog tih užasnih zločina. Istodobno je istaknuo da Crkva čini sve kako se nešto slično nikada više ne bi ponovilo, pa se stoga donose i stroge mjere.

Luther je tražio Boga

U središtu Papinog pohoda pokrajini Thüringen bio je dijalog s Evanđeličkom Crkvom. Po dolasku u Erfurt, Sveti je Otac prvo posjetio katedralu Blažene Djevice Marije, a potom se u evanđeličkom samostanu augustinaca susreo s predstavnicima Vijeća Evanđeličke Crkve u Njemačkoj. U tom je samostanu svoj put reformacije započeo Martin Luther, a tamo je nakon susreta slavljen i ekumensko bogoslužje. Unatoč službenome obilježju pohoda, Sveti Otac je u berlinske dvorcu Bellevue – gdje se nakon svečanosti dočeka u zračnoj luci Tegel 22. rujna sus-

reo s njemačkim predsjednikom Christianom Wulffom – istaknuo da je došao kako bi se ponajprije susreo s ljudima i govorio im o Bogu. Benedikt XVI. vjeru je nazvao temeljem za uspješan suživot. Ona se zauzima za vrednote kojima se ne može nikako manipulirati, niti njima može itko manipulirati. Na taj način jamči slobodu pojedincu. No, sloboda nije moguća bez solidarnosti, rekao je Papa. Poslije podne istoga dana, Papa se susreo s njemačkom kancelarkom Angelom Merkel u Katoličkom uredu, predstavništvu Njemačke biskupske konferencije u Berlinu. Nakon susreta kancelarka Merkel je izjavila da su razgovor posvetili posebno pitanju Europe i europskoga ujedinjenja, pri čemu u središtu mora biti čovjek. U Saveznom parlamentu – Bundestagu – Papa se poslužio razmišljanjima tvorca austrijskoga ustavnoga zakona Hansa Kelsena, te protumačio da u demokratskim društvima sama većina ne može obrazložiti i utemeljiti zakone. Papin se govor očekivao s nestrpljenjem,

a Sveti Otac je upozorio da su neki zakoni i danas nemoralni, te da se zakoni moraju temeljiti na naravnom pravu i razumu. Kod temeljnih pitanja koja se tiču dostojanstva ljudske osobe, načelo većine nije dovoljno, rekao je Sveti Otac. Na susretu s predstavnicima židovske zajednice, Papa je pohvalio dobre odnose između dviju vjerskih zajednica.

Vjernici vjeruju s drugima

Na Olimpijskom stadionu u Berlinu, Benedikt XVI. proslavio je večernju misu na kojoj je sudjelovalo gotovo 80 tisuća vjernika. Prije nego što je 23. rujna otputovao iz Berlina u Erfurt, Papa se u Apostolskoj nuncijaturi susreo s predstavnicima muslimanske zajednice. Pri tome je političarima uputio poziv da vjeru ne tjeraju u privatnost, nego da priznaju „javnu dimenziju ispovijedanja vjere“. Papa je u Berlinu ponovio svoj poziv na Međureligijski mirovni susret u Asiz 27. listopada.

M. K.

NAGRADNA KRIŽALJKA

Drinske mučenice

Rješenje poslati najkasnije do 30. listopada

Mariofil Soldo	Časna sestra... Leidenix	Vrsta švicarskog sira	Talijanska državna televizija	Brojač, brojilo	Sirijski državnik Hafezal	Nje-mačka	Vijek, vječnost	Tomislav Ladan	Naziv poznatog likera	Živa zajednica	Japan	Američka glumica Thurman	Hladnjak, frižider	Eva i ...
Časna sestra... Banja	▼									Č. sestra... Ivanišević	▶			
Gradić u Palestini						Redatelj Ermanno	▶			▶	Vrcani ...			
Njemački skladatelj Aribert						Graditelj arke	▼		Stupovlje	▶				
Cijan			Hrvatski slikar Murić	▶				Popravljač satova	▶			20. i 18. slovo		
Hrvoje Turković			„Rabat“	▶	Časna sestra ... Fabjan	▶						Izjelica		Dubrovačko naselje
Pjevačica Šuput			Skupina ptica(mn.)	▶										
Pribor za rad										Zec (umilj.)	▶			
Težina robe bez omota										Ivan Lacković	▶		Belgija	▶
Hrvatski košarkaški sudac Krešimir										Sjeverno atlantski pakt	▶		Tomislav Ivčić	▶
										Kiselina	▶			

DEN HAAG

Crveni kartoni Haaškom sudu za nepravdu naspram Hrvatske

Tisuću crvenih kartona i hrvatskih zastavica podignutih visoko u zrak na trgu Plein u samom središtu Den Haaga uputilo je u subotu 24. rujna jaku simboličnu poruku Međunarodnom kaznenom tribunalu: velika većina Hrvata smatra nepravednom prvostupanjsku presudu Haaškog suda hrvatskim generalima Anti Gotovini i Mladenu Markaču, podupire sve hrvatske haaške uznike te se ne slaže kvalifikacijom legitimne vojne oslobodilačke akcije „Oluja“ združenim zločinačkim pothvatom. Ova je poruka

dobitno prisnažena simboličnom, globalnom akcijom Hrvatskoga svjetskog kongresa, u kojoj je uoči haaškog prosvjeda diljem svjetskih metropola istaknut natpis „ICTY INJUSTICE“ i na taj način ujedinjena domovinska i rasiljena Hrvatska. U mirnoj i dostojanstvenoj atmosferi na trgu Plein, nedaleko od sjedišta nizozemske vlade okupili su se prosvjednici iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Njemačke, Austrije, Švicarske, Francuske i mnogih drugih zemalja. Organiziranim dolaskom inicijativi Hrvatskoga svjetskog kongresa (HSK) priključila se i braniteljska udruga „Zavjet“. Ukupno pet govornika iz različitih društvenih grupa svojim je priložima argumentirano potkrijepila nepravednost prvostupanjske presude Haaškog suda i istaknulo nezadovoljstvo zbog kriminaliziranja hrvatskih branitelja i obrambenog Domovinskog rata kroz rabljenje pojma „zločinačkog pothvata“. Skup na trgu Plein počeo je hrvatskom himnom i molitvom koju je predvodio mons. dr. Mile Bogović, biskup Gospičko-Senjski. Prvi govornik na prosvjednom skupu u Haagu bio je Mijo Marić, dopredsjednik Hrvatskoga svjetskog kongresa za Europu i predsjednik Hrvatskog svjetskog kongresa Njemačke. Snježana Maljak iz Hrvatskog društva logoraša pred prosvjednim skupom govorila je o svojim izuzetno po-

tresnim iskustvima i teškoj sudbini tijekom ratnih godina u Vukovaru. Redatelj, ratni snimatelj i dragovoljac Domovinskog rata, Petar Malbaša, u svom je govoru podsjetio na novinare koji su s prve crte bojišnice izvještavali i pratili svaki korak hrvatskih branitelja u veličanstvenoj vojno-redarstvenoj akciji „Oluja“. „Njihovo oružje bili su kamera i pero, njihov interes je bio samo istina“, rekao je Malbaša koji je kazao da je ponosan na hrvatske branitelje, ali istodobno tužan što 20 godina nakon međunarodnog

kazao: „Došli smo izraziti svoje suosjećanje s nepravedno optuženima i dovedenima ovdje u zatvor. Protiv njih su se urotili svi protivnici hrvatske države i hrvatskoga naroda. Mnogo ih je i nisu bezazleni i nemoćni. Ima ih u Hrvatskoj i inozemstvu. Žao nam je što je i sama hrvatska vlast pokazala dosta spremnosti da ih žrtvuje u neprimjerenoj političkoj trgovini“. Biskup Bogović rekao je da prosvjednici s trga Plein žele upozoriti svjetsku javnost da se sudište u Haagu krivo postavilo prema Hrvatima i Hrvatskoj kao

državi i da je konstrukcija o udruženom zločinačkom pothvatu „neispravna, nepravedna, kriva i zloćudna“. „Upozoravamo također da je hrvatska država utemeljena na povijesnom pravu i volji goleme većine njezinih građana. Ona je bila napadnuta i ona se obranila. Želimo upozoriti hrvatsku vlast i javnost da se drukčije postave prema onima koji su državu stvarali i obranili“, kazao je biskup Bogović uz zaključak: „Ne zaboravimo nikada lijepu sliku naše domovine i našega naroda. Ona je ono na čemu treba graditi i što ne smijemo nikada ispustiti iz uma, ni onda kada nas blate i naši i njihovi.“

Kroz program na pozornici u Haagu vodio je pjesnik Ante Nadomir Tadić-Šutre. Osim njega svoju je poeziju predstavila i Katarina Pavičić, dijete hrvatskog branitelja iz Škabrnje, dok su se za glazbeni okvir pobrinuli folkloraški zbor HKM Mülheim-Duisburg pod vodstvom fra Vidana Miškovića te klapa „Berlin“. Prosvjedni skup na trgu Plein nakon govora biskupa Bogovića zaključen je zajedničkim pjevanjem domoljubnih pjesama uz podignute crvene kartone Haaškom sudu i hrvatske zastavice koje su doslovce preplovile trg Plein u centru Haaga i odasdale svijetu poruku da Hrvati ne mogu i neće prešutjeti nepravdu, ističe se u priopćenju HSK-a. ■

priznanja Republike Hrvatske traje medijski rat za dokazivanjem nevinoći hrvatskog vojnika i hrvatskog naroda. „Oluja je naš ponos i zato sam ogorčen sramotnim presudama hrvatskim generalima. Gotovina i Markač su štitili civile, vojno su porazili neprijatelja koji je okupirao trećinu hrvatskog teritorija te su spasili bihaćku enklavu“, kazao je Malbaša u vrlo emotivnom govoru zaključujući: „U ime svih 15 snimatelja i novinara branitelja koji su poginuli u Domovinskom ratu braneći svoju domovinu, borit ćemo se do kraja da srušimo ovu sramotnu presudu izrečenu 15. travnja 2011. u Den Haagu“. Marko Lukić, dopredsjednik braniteljske udruge ZAVJET i prvi zapovjednik ATJ Lučko, također se obratio okupljenim prosvjednicima. Biskup gospičko-senjski mons. dr. Mile Bogović predvodio je zajedničku molitvu na trgu Plein u Den Haagu, a zatim je u svom govoru među ostalim

Djeca

Bio liječnik kod cige kod kuće jer mu je žena bila bolesna i kada je za vřio pregled zastade na vratima kuće i pogleda u dvorište, gdje se igralo puno djece.

- Aaa, cigo, koliko imaš djece!
- Je l', gospo'n doktor, o's ti uvatim jedno?

Kod frizera

Došao Mate kod frizera:

- Dobar dan, jel' može jedno šiša - nje?
- Može – kaže frizer – kako želite?
- Pa ovako kume, s jedne strane mi os tvi rupu veličine šake, a sa druge tri četiri manje rupice. Pozadi repove da mi budu neravni, a šiške da mi idu ukoso i da budu rijetke...
- Pa ne znam hoću li Vas znati tako ošišati.
- A kako si prošli put znao?!?

Papiga u hladnjaku

Zaboravio Jure papigu u hladnjaku. Nakon pet sati otvara hladnjak i iznenađeno uzvikne:

- Ma koga to moje okice vide?!
- A papiga će nato:
- Pingvina, budalo!?!?

Dvojica

Zvone policajci Muji na vrata.

Mujo pita:

- Ko je?"
- Policajac:
- Policija."
- Mujo:
- Što hoćete?
- Policajac:
- Malo popričati.
- Mujo:
- „Kol'ko vas ima?"
- Policajac:
- Dvojica.
- Mujo:
- Pa popričajte.

Smijeh

Sjedi Perica ispred zgrade i plače. Prolazi jedna žena i pita ga:

- Je li, dijete, što plačeš?
- Tata se udario čekić po prstu.
- A zašto ti plačeš?
- Pa u početku sam se smijao ...

Kako uštedjeti u 30 dana

Svakom dobro dođe ekstra novac u ovim teřkim vremenima. Zato, dugoročno gledano uštedjeti u mjesec dana je vrlo jednostavno.

Uvijek i stalno pripremaite listu namirnica. Prije odlaska u kupovinu namirnica, provjerite frizider, ostavu i hladnjak da biste ustanovili što vam nedostaje. Uzmite papir i olovku i zapiřite to što nedostaje. Držite se liste koju ste napisali i kupujte samo ono što piře na toj listi, te pratite kalendar koje dane ćete imate određena jela, a koje dane ćete ići u nabavku namirnica.

Ako si želite kupiti nešto, bilo što obavezno to isto potražite na internetu jer činjenica je da preko interneta možete proći puno jeftinije.

Izbacite ili odbacite nepotrebne stvari. Ako imate puno stvari koje ne koristite, tada je vrijeme ili da ih prodate ili zauvijek bacite. Npr. ako imate staru iznořenu odjeću, donirajte je u Caritas ili Crveni kriř, vjerujemo da će već naći novog vlasnika.

„Zadržavajte kusur“. Stavljajte kovanice u kasicu prasicu.

Izvor: www.savjeti-hr.com

Vinogradska marmelada

Sastojci: 6 kg bobica crnog grožđa, 2 kg vinogradskih breskvica, 1 kg mladih jabuka, 1 kg šećera, 1 mala žlica cimeta, 2 želina.

Priprema: Grožđe operite i odvojite zdrave bobice. Breskve i jabuke ogulite i odstranite im kořtice, pa narežite na komade. Stavite sve zajedno kuhati. Miješajte i pritom gnječite voće. Možete se poslužiti štapnim mikserom. Kuhajte da jabuke i breskve malo omekšaju.

Savjet: Ovo možete raditi u nekoliko navrata u manjoj zdjeli kako bi bilo brže. Prokuhano voće stavljajte u pasirku i pasirajte u veću zdjelu kako bi dobili glatku masu bez kořtica i kořica. Od ukupne količine šećera odvojite 5–6 žlica koje ćete pomiješati sa želinom. Propasiranom voću dodajte preostali šećer i cimet, te uz mijeřanje kuhajte dok se masa ne počne zgušnjavati (najbolje je da 1/3 mase ukuha), pa zatim uz mijeřanje dodajte šećer sa želinom i nastavite kuha-

ti još 5–10 minuta. U međuvremenu dobro operite staklenke i zagrijte ih u pećnici na 75°C. Na radnu površinu stavite krpu jer zagrijana staklenka ne smije doći u izravan dodir s hladnom površinom, da ne bi

pukla. U zagrijane staklenke ulijevajte polutekuću vruću marmeladu. Napunjene staklenke pokrijte čistim ubrusom i ostavite da se sasvim ohlade. Zatvorite ih celofanom namoćenim u rum ili rakiju i spremite na hladno, suho i tamno mjesto.

Posluživanje: Za pripremu ove marmelade najbolje je koristiti grožđe Izabela ili Fragola koje imaju intenzivan miris i vrlo su slatke. Izvrsna je namazana na kruh ili u kolačima i raznim slasticama.

www.coolinarika.com

RJEŠENJE IZ PROŠLOG BROJA

R	O	Đ	E	N	J	E	□	B	L	A	Ž	E	N	E
□	G	O	R	A	□	A	R	I	Š	□	R	A	L	
D	L	□	E	K	O	N	O	M	□	S	I	Ć	I	
J	A	L	T	A	□	A	R	A	M	□	N	I	T	
E	Š	A	□	T	U	M	A	R	A	T	I	□	A	
V	I	J	C	I						R	A	J	A	□
I	V	O	R	□						I	R	E	N	A
C	A	S	E	S						J	A	□	T	O
E	Č	□	T	I						E	S	S	E	N

Nagrađen: Nikola Sarić, Lindlar

BERLIN

Zbor mladih HKM Berlin pjevao Papi u Berlinu

Zbor mladih Hrvatske katoličke misije Berlin 22. rujna pjevao je u predprogramu mise s papom Benediktom XVI. na berlinskom Olimpijskom stadionu. Mladi su bili odjeveni u majice s natpisom Benedikt XVI. kakav su imali mladi u Zagrebu, te s oznakom HKM Berlin. Voditeljica je bila Suzana Smolković, a s mladima je bio i fra Ivan Ante Rozić, dok je župnik fra Petar Čirko sudjelovao u liturgiji dijeleći pričest. Mladi su pjevali pjesmu „Jesus Christ you are my life“ pred sam dolazak Pape, a sve glazbene skupine pratio je sastav „Patchwork“. Nakon nastupa moderator njemačke televizijske postaje ZDF vodio je intervju s pjevačicama Mateom Marić, Anom Smolković i Marijom Krstanić o životu u Hrvatskoj katoličkoj misiji, o majicama i veličanstvenom susretu Pape i mladih u Zagrebu, o životu mladog katolika u Beogradu Berlinu... Nakon toga na poziv moderatora zbor je otpjevao „Aleluja“ iz Zagreba, koju je također već i kao kod prve pjesme pratila publika.

Na misi s Papom ministrirale su članice zbora Ana Draganović i Marija Sirić te također Hrvati Marko i Luka

Članovi zbora bili su oduševljeni nastupom na Olimpijskom stadionu u Berlinu

Nakić, te Antonia Zeljko. Rebeka Kljajić, jednomjesečna kćerka Hrvata Slavice i Josipa Kljajića, primila blagoslov Svetog Oca u papamobilu a Anica Krstanić, koja je organizatorica zbora mladih, imala je čast biti na oltaru s Papom čitajući prvi zaziv molitve vjernika. IKA

GIESSEN

Hodočašće u Maria Sternbach

Hrvatska katolička zajednica Giesen nastavila je i ove godine, u nedjelju 11. rujna, s tradicijom hodočašćenja u Maria Sternbach, marijansko svetište u blizini Wickstadta, odn. Flörstadta. Hodočašće je započelo blagoslovom hodočasnika i vozila u Wickstadtu, koje je obavio fra Marijan Petričević, voditelj HKM Giesen, a nastavljeno je ophodom uz molitvu krunice i pjevanje marijanskih

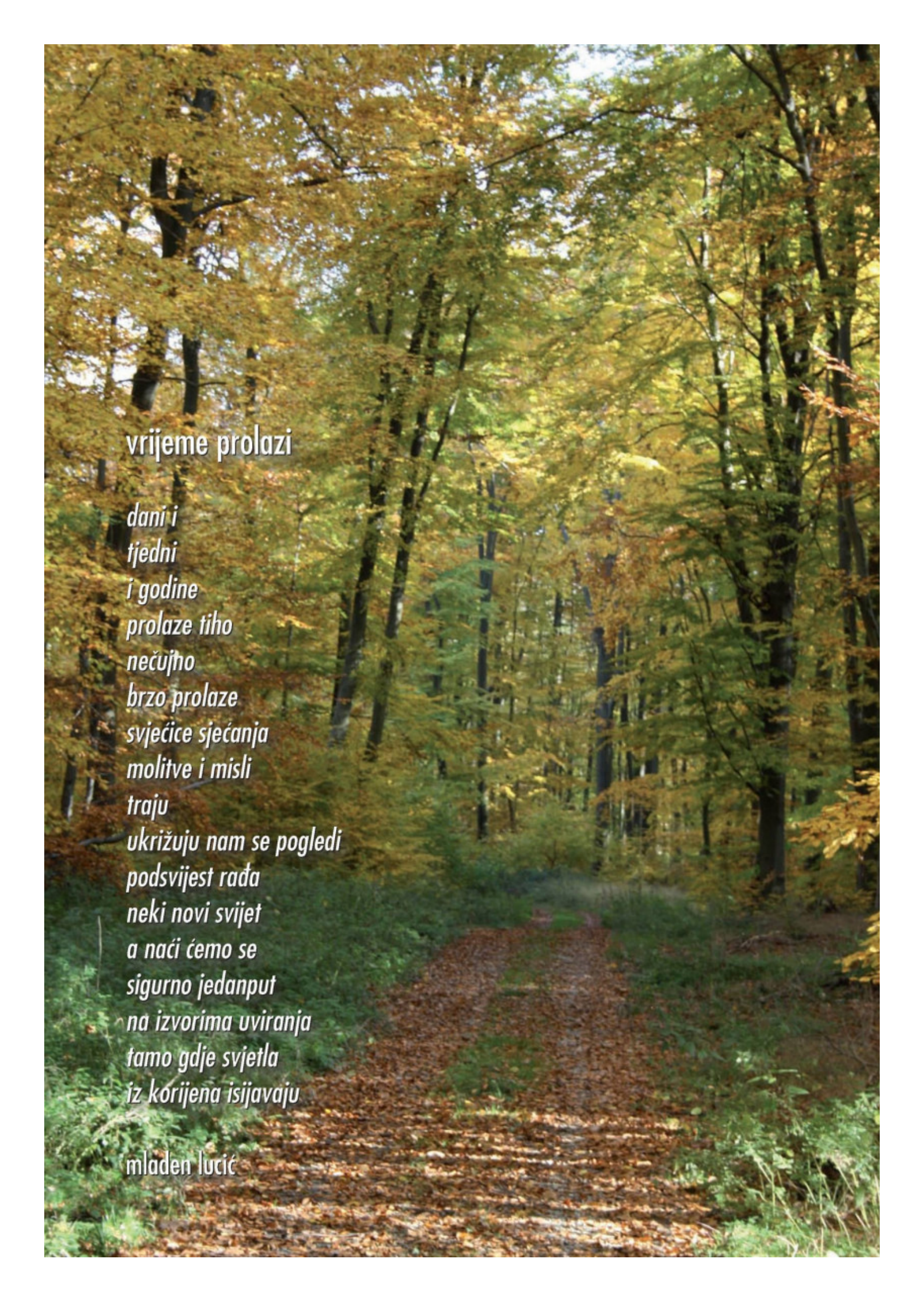
pjesama prema dva km udaljenom svetištu. Nakon dolaska u svetište započelo je misno slavlje koje je predvodio o. Petričević uz asistenciju stalnog đakona te zajednice Mate Valjana. Propovijedao je đakon Valjan i to u pomalo neobičnom obliku. Umjesto klasične propovijedi đakon je pročitao otvoreno pismo Majci Božjoj upućeno u njegovo vlastito ime, u ime župnika i u ime svih skupljenih vjernika

Hrvata. Valjan je u otvorenom pismu najprije zahvalio Majci Božjoj što je prihvatila Božji plan spasenja u koji su i oni uključeni, što je tijekom stoljeća bila odvjetnica i braniteljica Hrvata, što im je u nevolji bila utjeha u mrklinama, zvijezda i orijentir. Između ostaloga propovjednik je zamolio Majku Božju da to bude i nadalje, da bude primjer prihvaćanja volje Božje, da nas pouči komu ćemo se priklanjati u životu, pred kime poklicati; da pomogne u sljedećim izborima odabrati političare koji će gledati na opće interese hrvatskog naroda i države Hrvatske, a ne na vlastiti i sebični probitak. Đakon je zaželio na početku da vjernici na kraju pročitano pisma kažu „Amen“ i tako otvorenom pismu dometnu i svoj potpis, što su svi zdušno i jednoglasno učinili. Tako je pismo poprimilo karakter otvorenog pisma hrvatskih hodočasnika sabranih u Maria Sternbachu.

Budući da je nekoliko dana prije hodočašća đakon Valjan imao 60. rođendan, odlučio je na skupu u Maria Sternbachu počastiti cijelu hodočasničku zajednicu. Nakon misnog slavlja on je pozvao hodočasnike za već pripravljene stolove. Oko 250 hodočasnika, od kojih su neki i sami ponijeli jelo i piće, slavilo je taj susret i đakonov rođendan, uz dobar zalogaj i plemenitu kapljicu, te pjesmu. Hodočašće je zaključeno blagoslovom s Presvetim u zavjetnoj crkvi. M.V.

Snimka: J. Turudić

vrijeme prolazi

*dani i
tjedni
i godine
prolaze tiho
nečujno
brzo prolaze
svjeće sjećanja
molitve i misli
traju
ukrižuju nam se pogledi
podsvijest rađa
neki novi svijet
a naći ćemo se
sigurno jedanput
na izvorima uviranja
tamo gdje svjetla
iz korijena isijavaju*

mladen lutić